

DE JAARSTUKKEN 2021

CONCEPT Versie 0.8

LEESWIJZER

De jaarstukken beginnen met een bestuursverslag waarin wordt teruggeblikt op het boekjaar 2021. Daarbij wordt in dit verslag uitleg gegeven over de organisatie de Unie van Waterschappen. Vervolgens worden de resultaten die in 2021 zijn geboekt gepresenteerd.

INHOUDSOPGAVE

Blz. 2.	Leeswijzer & Inhoudsopgave	
3 t/m 36.	Bestuursverslag	
9 t/m 36.	Resultaten 2021 per programma	
	- Programma Waterbeleid	Blz. 9 t/m 16
	- Programma Vereniging en Communicatie	Blz. 17 t/m 19
	- Programma Moderne Overheid	Blz. 20 t/m 25
	- Programma Innovatie, Duurzaamheid en Internationaal	Blz. 26 t/m 30
	- Team Bestuurlijk-Juridische Zaken	Blz. 31 t/m 32
	- Stafbureau Bedrijfsvoering	Blz. 33 t/m 36
37 t/m 66.	Jaarrekening	
	- Resultaten 2021	Blz. 37 t/m 39
	- Financiële positie	Blz. 40
	- Balans voor resultaatbestemming	Blz. 41
	- Staat van Baten en Lasten	Blz. 42
	- Voorstel tot Resultaatbestemming	Blz. 43
	- Kasstroomoverzicht	Blz. 44
	- Toelichting op de jaarcijfers	Blz. 45
	- Algemene grondslagen	Blz. 46
	- Grondslagen voor de waardering van activa en passiva	Blz. 46 t/m 49
	- Grondslagen voor bepaling van het resultaat	Blz. 49 t/m 50
	- Grondslagen voor het opstellen van het kasstroomoverzicht	Blz. 50
	- Toelichting op de onderscheidende posten van de balans	Blz. 51 t/m 58
	- Toelichting op de onderscheidende posten van de staat van baten en lasten.	Blz. 59 t/m 62
	- Wet normering bezoldiging topfunctionarissen (Semi)	

67 t/m 70.	publieke sector. Overige gegevens - Controleverklaring	Blz. 63 t/m 66
		Blz. 67 t/m 70

INLEIDING

BESTUURSVERSLAG

INTRODUCTIE

In 2021 hebben we herdacht dat 600 jaar daarvoor de Sint-Elisabethsvloed plaatsvond, waardoor een groot deel van Zuidwest-Nederland overstroomde en onder andere de Biesbosch ontstond. Deze gebeurtenis was tevens aanleiding voor de oprichting van het hoogheemraadschap van de Krimpenerwaard, een van vele waterschappen in Nederland met een lange historie. Dat waterveiligheid nog steeds een heel actueel thema is, bleek afgelopen zomer in Limburg. Na hevige en langdurige regenbuien in Duitsland, België en Nederland was daar sprake van extreme wateroverlast. De overstromingen in Limburg lieten ook zien dat de gevolgen van de klimaatverandering steeds merkbaarder worden, en dat Nederland zich daar steeds meer op moet voorbereiden.

COVID-19

In 2021 zat Nederland nog volop in de coronacrisis, wat vanzelfsprekend ook gevolgen had voor de Unie van Waterschappen. In 2021 zijn bestuurlijke afspraken gemaakt met het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) en het RIVM over het meten van COVID-19 in rioolwater. Deze metingen geven belangrijke informatie over de verspreiding van het coronavirus. De maatregelen in het kader van de bestrijding van de coronacrisis zorgden er ook voor dat veel bijeenkomsten van de Unie – soms op het laatste moment – toch weer digitaal moeten plaatsvinden.

WATER EN BODEM LEIDEND IN DE RUIMTELIJKE ORDENING

In het voorjaar van 2021 waren er verkiezingen voor een nieuwe Tweede Kamer. Daarna volgden lange onderhandelingen voor een nieuw kabinet, wat in december van 2021 resulteerde in een nieuw coalitieakkoord. De coalitiepartijen hebben in dit akkoord ambitieuze afspraken gemaakt voor een duurzame inrichting van Nederland, waarbij nadrukkelijk wordt aangekondigd dat water en bodem voortaan leidend zullen zijn bij het maken van ruimtelijke keuzes. In het coalitieakkoord wordt ook een gebiedsgerichte aanpak aangekondigd voor het oplossen van een aantal grote maatschappelijke problemen, zoals woningbouw, natuur en stikstof en klimaat. Waterschappen zullen de komende jaren - samen met de rijksoverheid, provincies, gemeenten en andere partijen - aan de slag moeten om deze aanpak verder concreet

te maken, en zoveel mogelijk te laten aansluiten op zaken waar ze nu al mee bezig zijn.

WATERVEILIGHEID

Waterveiligheid was in 2021 een thema dat door de overstromingen in Limburg weer volop in de aandacht stond. Naar aanleiding hiervan is een Beleidstafel Wateroverlast en Hoogwater opgericht, waarin de verschillende betrokken partijen voor Limburg en voor heel Nederland lessen proberen te trekken uit deze watercrisis.

Binnen de Unie hebben intensieve gesprekken plaatsgevonden over de uitvoering van het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) en de financiering ervan. Dit heeft geleid dat het gesprek over de solidariteit tussen waterschappen breder wordt opgepakt, en dat er samen met Rijkswaterstaat wordt gekeken hoe het HWBP meer kan zijn dan de optelsom van individuele projecten.

WATERSCHAPSBELASTINGEN

In 2021 is samen met het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat gewerkt aan het verder uitwerken van de voorstellen voor de aanpassing van het belastingstelsel van de waterschappen, zoals die eind 2020 door de leden van de Unie van Waterschappen zijn vastgesteld. Door de demissionaire status van het kabinet is dit minder snel gegaan dan gehoopt, maar lijkt het erop dat in 2022 het conceptwetsvoorstel in consultatie kan worden gebracht.

VOORUITBLIK 2022

In het voorjaar van 2022 zijn er gemeenteraadsverkiezingen. Ook voor de waterschappen zijn deze verkiezingen belangrijk, bijvoorbeeld omdat gemeenten een belangrijke rol spelen in klimaatadaptie. In 2022 gaat de Unie samen met de waterschappen verder met het voorbereiden op de waterschapsverkiezingen in 2023. Naast een gemeenschappelijke publiciteitscampagne, zal binnen de Unie ook een strategietraject met de Nederlandse School voor het Openbaar Bestuur (NSOB) worden opgestart. Doel van dit traject is om als waterschappen op een aantal strategische thema's gezamenlijk richting te bepalen, zodat het bij de waterschapsverkiezingen helder is waar waterschappen voor staan en wat de keuzes zijn voor de kiezer.

Daarnaast gaat het bestuur van de Unie van Waterschappen in 2022 verder met drie nieuwe bestuursleden voor de portefeuilles Waterveiligheid, Internationaal & Innovatie en Financiën & Digitalisering.

BEGROTING 2022

Begroting (bedragen in €)	2022	2021
Lasten	11.405.000	10.967.900
Afschrijvingslasten	212.000	199.000
Personeelslasten	7.470.400	7.043.700
Huisvestingslasten	345.000	359.700
Kantoor Brussel	50.000	40.000
Algemene lasten	538.000	517.500
Financiële baten en lasten	152.000	152.000
Kosten diensten en producten	200.000	252.600
Totaal exploitatielasten	8.967.400	8.564.500
Team BJZ	35.000	27.000
Programma Innovatie Duurzaamheid en Internationaal	519.000	515.200
Programma Moderne Overheid	565.000	510.000
Programma Vereniging en Communicatie	413.000	387.700
Programma Waterbeleid	220.000	161.000
Totaal programma uitgaven	1.752.000	1.600.900
Bijdragen/contributies aan derden	290.500	190.500
Nieuw beleid	395.100	407.000
Directie- en bestuurskosten	0	175.000
Onvoorzien organisatie	0	30.000
Totaal overige beleidsuitgaven	685.600	802.500
Baten	11.405.000	10.967.900
Contributies	10.900.000	10.387.900
Overige opbrengsten	370.000	450.000
Opbrengsten dienstverlening: Tijdschrift Waterschap	135.000	130.000
Totaal Baten	11.405.000	10.967.900

Er zijn voor 2022 momenteel geen belangrijke wijzigingen ten aanzien van de reguliere activiteiten en projecten te verwachten ten opzichte van 2021.

OVER DE UNIE VAN WATERSCHAPPEN

De Unie van Waterschappen is de vereniging van de 21 Nederlandse waterschappen. Waterschappen zijn verantwoordelijk voor het beheer van waterkeringen, het regionale waterbeheer en het zuiveren van afvalwater. De Unie van Waterschappen vertegenwoordigt de waterschappen in het nationale en internationale speelveld, behartigt hun belangen en stimuleert kennisuitwisseling en samenwerking.

HET BESTUUR

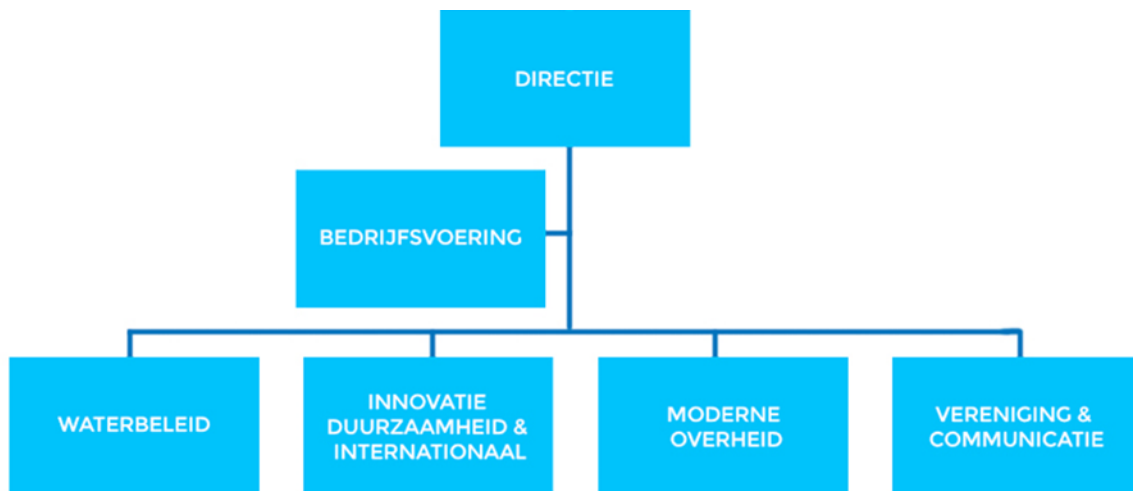
Het dagelijkse bestuur van de Unie van Waterschappen telt 6 leden en vergadert 8 keer per jaar. De algemeen directeur van de Unie van Waterschappen is de secretaris van het bestuur. De leden van het bestuur worden gekozen door de ledenvergadering. De leden van het bestuur worden benoemd voor een periode van 3 jaar met de mogelijkheid tot eenmalige herbenoeming. Elk bestuurslid heeft een eigen portefeuille en is voorzitter van één of meer commissies.

Het bestuur bestond in 2021 uit de volgende personen:

- Rogier van der Sande (voorzitter)
- Hein Pieper (vicevoorzitter zittend tot 1 november)
- Sander Mager (vicevoorzitter per 1 november)
- Dirk-Siert Schoonman
- Toine Poppelaars
- Hetty Klavers
- Luzette Kroon (per 17 december)
- Meindert Smallenbroek (secretaris en algemeen directeur)

DE ORGANISATIE

Het Uniebureau staat onder leiding van een algemeen directeur. Er wordt gewerkt in vier programma's en een stafbureau bedrijfsvoering. De vaste formatie bestaat uit 66 fte. Daarnaast wordt in verband met tijdelijke vervanging en uit een oogpunt van loopbaanontwikkeling gewerkt met een flexibele schil (15-20%) bestaande uit medewerkers van waterschappen en trainees voor tijdelijke projecten. Daarnaast functioneert de Unie als werkgever voor personeel van het HWBP en diverse langjarige programma's (Blue Deal en NPRES)

DE ACCOUNTANT

Publiek belang accountants (PBA) is de controlerend accountant van de Unie van Waterschappen sinds 2020. De Unie heeft gezorgd voor uitgebreide relevante gegevens op basis van een door PBA van tevoren uitgereikte PBC (prepared-by-client). In de eerste week van februari heeft de eindejaarscontrole plaatsgevonden. Daar zijn geen bijzonderheden uit naar voren gekomen.

RESULTATEN 2021 PER PROGRAMMA

Portefeuillehouders: Hetty Klavers, Dirk-Siert Schoonman, Sander Mager
Programmалеider: Annemieke Hendriks

In 2021 is door dit programma € 142.445,- uitgegeven:

	<i>Realisatie</i>	<i>Begroting</i>
<i>Waterkwantiteit</i>	<i>455</i>	<i>43.000</i>
<i>Hoogwaterbescherming</i>	<i>88.293</i>	<i>65.000</i>
<i>Waterkwaliteit</i>	<i>53.697</i>	<i>53.000</i>
<i>Totaal</i>	<i>142.445</i>	<i>161.000</i>

In 2021 heeft het programma Waterbeleid veel inspanning geleverd om ervoor te zorgen dat de waterschappen hun wettelijke kerntaken (de zorg voor sterke dijken, schoon en voldoende water) zo optimaal mogelijk kunnen uitvoeren. Hieronder wordt verder ingegaan op de inzet en behaalde resultaten op de voorgenomen werkzaamheden. Deze resultaten zijn geclusterd per kerntaak:

WATERVEILIGHEID

Visie Waterveiligheid

Er zijn grote stappen gezet in de ontwikkeling van de Visie Waterveiligheid. De consultatieversie is gemaakt en de bijbehorende consultatie is gehouden. De uitkomsten hiervan worden nu verwerkt.

Beoordelingen primaire waterkeringen

De waterschappen werken hard om de primaire keringen tijdig beoordeeld te hebben. De Unie maakt elk kwartaal de voortgang inzichtelijk voor bespreking in de Stuurgroep Water en voor bespreking in het Directeuren Aanjaagteam. Met onze inzichten kijken de directeuren waar beheerders elkaar kunnen helpen. Op basis van de eerste resultaten is het concept 'verhaal van de beoordelingen' opgeleverd

waarmee we snel het beheerdersperspectief kunnen publiceren als de beoordelingsronde klaar is.

Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP)

Voortbordurend op de analyses van 2020, is met de alliantie in 2021 gewerkt aan twee adviezen om de stabiliteit van het HWBP te vergroten. Door veel gesprekken te voeren is de problematiek ook breder bij de waterschappen gaan leven. Daarnaast is het ontwerpprogramma van het HWBP voor 2023-2027 vastgesteld.

Deltaprogramma

De inbreng vanuit de Unie in het Deltaprogramma richt zich vaak op de integraliteit van de verschillende thema's. Dit is nu een belangrijk thema in de gesprekken over het Deltaprogramma 2023. Tegelijkertijd willen we ervoor waken dat de kernopgaven – met name op het gebied van waterveiligheid – vertraging oplopen door al te complexe en tijdrovende afstemmingstrajecten. In november 2021 vond het Deltacongres plaats in hybride vorm. De Unie was betrokken bij verschillende programmaonderdelen en verzorgde een parallelsessie over transities in het waterbeheer.

Natuurbank

In 2021 is gewerkt aan de opzet van een Natuurbank voor waterveiligheidsprojecten in het kader van de stikstofproblematiek. De Unie heeft hiervoor samengewerkt met het ministerie van LNV.

Zorgplicht regionale waterkeringen

Voor regionale keringen is geïnventariseerd welke behoeften er spelen rond de zorgplicht en hoe dit weerslag kan krijgen in een ontwikkelprogramma. Verder is een pilot afgerond over de toepassing van de overstromingskansbenadering bij regionale keringen. Er zijn daarnaast twee zorgplichtcoördinatorenbijeenkomsten georganiseerd door de Unie voor waterschappers en RWS'ers

Kabels en Leidingen

De Strategische Samenwerking Waterschappen en Netbeheerders beleefde in 2021 haar startjaar, wat geresulteerd heeft in meer aanmeldingen van netbeheerders en behandeling van diverse Kabels en leidingen-casuïstiek. Op die manier wordt kennis van kabels en leidingen bij dijkversterkingen gedeeld en vergroot.

Muskusrattenbeheer

In 2021 is door de bestuurlijke Klankbordgroep solidariteitsfinanciering muskusratten het advies aangeboden aan de Commissie Muskus- en Beverratten. Aanvullend op dit advies heeft de commissie verzocht om evaluatiecriteria op te stellen voor de ingroei

van de solidariteitsfinanciering. Besluitvorming over het advies en de evaluatiecriteria vindt in 2022 plaats.

En verder:

- Inzet nieuw kabinet bepaald voor waterveiligheid.
- Is er opvolging gegeven aan de evaluatie subsidieregeling (LCC, grondverwerving).
- Is er een plan van aanpak gemaakt en goedgekeurd voor de evaluatie van de Waterwet i.s.m. het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat.

WATERSYSTEEM

Grootschalige woningbouw en klimaatadaptatie.

De Unie heeft klimaatadaptatie hoger op de agenda gezet bij de grootschalige woningbouwopgave. Een impuls hiervoor was de rapportage met bevindingen van Zwolle, Metropoolregio Amsterdam en Den Haag, voor de directeurs Woningbouw (BZK) en Water (IenW). Deze fact finding is uitgevoerd met BZK, IenW, IPO, VNG en staf Deltacommissaris. Dit heeft doorwerking gekregen in de adviezen van de Deltacommissaris en verdient doorwerking in de grootschalige nieuwbouwoperaties die in 13 gebieden op stapel staan. Waterschappen kunnen hier in de praktijk van vroegtijdige advisering hun voordeel mee doen.

Klimaatbestendig bouwen

Samen met IPO en VNG heeft de Unie van Waterschappen de gemeenschappelijke inzet voor het nieuwe kabinet opgesteld. Hierbij is onder meer de positie van de waterschappen bij klimaatbestendig bouwen versterkt: "Waterschappen formuleren voorwaarden waaronder locaties klimaatbestendig worden ontwikkeld en leggen vast welke maatregelen noodzakelijk zijn voor klimaatadaptatieve wijken en buurten. Waterschappen worden op tijd betrokken bij exploitatieovereenkomsten.

Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie

De Unie heeft in 2021 veelvuldig gewezen op het belang van ruimte voor water en een snelle uitvoering van de adaptatiemaatregelen.

Beleidsstafel Hoogwater en Wateroverlast

Naar aanleiding van de watercrisis in Limburg, de Ardennen en de Eiffel heeft de minister van IenW een beleidsstafel ingericht om op te halen welke beleidsaanpassingen benodigd zijn. De Unie participeert in verschillende werksporen, op het niveau van directeurs en bestuur. Resultaten worden in 2022 verwacht

Waterbeheer en ruimtelijke kwaliteit

De Unie heeft deelgenomen aan een begeleidingscommissie van een onderzoek naar de verbinding tussen ruimtelijke kwaliteit en de wateropgave van het ministerie van IenW, uitgevoerd door AT Osborn.

Bodem

Grondwater was in 2021 een prominent thema voor de Unie. Samen met de Commissie Watersystemen (CWS) is een visie op grondwater ontwikkeld die in november op hoofdlijnen is vastgesteld en in 2022 nog nader wordt uitgewerkt op enkele actuele thema's. Daarnaast is in 2021 de Interbestuurlijke Studiegroep Grondwater van start gegaan waarin. Deze studiegroep bestaande uit de Unie, de andere overheden, Rijkswaterstaat, VEWIN en de staf-Deltacommissaris zal een advies aan de Stuurgroep Water opstellen over het duurzaam in stand houden van de grondwatervoorraden. Ook op het gebied van het vormgeven van nieuwe interbestuurlijke samenwerking aan bodemkwaliteitsopgaven zijn stappen gezet en worden in 2022 afspraken vastgelegd.

Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB)

Bij het opstellen van het Nationaal Strategisch Plan (Nederlandse uitwerking van GLB) is de Unie nauw betrokken geweest op alle niveaus (ambtelijk en bestuurlijk). Het NSP is in december 2021 ingediend bij de Europese Commissie. Net als in de vorige GLB-periode zal er van waterschappen cofinanciering gevraagd worden om maatregelen op het vlak van waterkwaliteit en waterkwantiteit te ondersteunen. Het betreft een bedrag van maximaal 32,5 miljoen euro per jaar voor de periode 2023-2027. In combinatie met een EU-financiering van ongeveer 27 miljoen euro per jaar is het jaarlijkse totaalbedrag dat beschikbaar is voor meer dan 60 miljoen euro per jaar. Daarnaast zijn er diverse watermaatregelen opgenomen in de lijst van maatregelen die generiek voor alle agrariërs gelden voor het verkrijgen van inkomenssteun.

Nationale Omgevingsvisie (NOVI)

In maart 2021 zijn door de Unie de bestuurlijke samenwerkingsafspraken NOVI ondertekend met IPO, VNG en Rijk. Daarin is onder meer afgesproken om als één overheid te werken aan de ambities van de NOVI. Daarnaast is de NOVI in 2021 nader uitgewerkt in diverse programma's, zoals het Nationaal Waterprogramma (NWP, verwachte publicatie maart 2022). Hierbij is de Unie nauw betrokken geweest.

Kwartiermakersfase NLPG

De Unie heeft deelgenomen aan de kwartiermakersfase van het NOVI- Nationaal Programma Landelijk Gebied. Hierin is verankerd: de sturende rol van water en bodem, de samenwerkingsafspraken NOVI, de ervaringen van het Interbestuurlijk programma Vitaal Platteland, het veenplan en de governance. Bij dit laatste is ingegaan op het bijeenbrengen van verschillende rijksdoelstellingen en de doorvertaling ervan naar de regionale uitvoering. Deze activiteit wordt in 2022

vervolgd met de start van het NPLG, onder het nieuwe kabinet.

Stikstof

Op 1 juli 2021 is de Wet Stikstofreductie en Natuurverbetering in werking getreden waarin natuurherstel een resultaatsverplichting wordt. De wet regelt dat projecten met een tijdelijke emissie zijn vrijgesteld van een vergunningplicht, conform de inbreng van de Unie. Daarnaast werkt de Unie mee aan de opzet van een Natuurcompensatiebank voor projecten die uitstoot hebben in de gebruiksfase. Deze bank zal naar verwachting in 2022 worden geborgd in een wettelijke regeling. In augustus 2021 heeft de Unie een webinar georganiseerd over stikstof waarin de waterschappen werden bijgepraat over alle ontwikkelingen. Daarnaast is er een Themagroep stikstof opgericht zodat de waterschappen goed op de hoogte blijven.

Veenweide

De Unie heeft een positionpaper bodemdaling opgesteld die is vastgesteld in de CWS. Verder heeft de Unie een actieve rol gespeeld als schakel tussen het nationale veenweideprogramma en veenwaterschappen. Daarnaast geeft de Unie samen met VNG, IPO en LNV, inhoud en sturing aan het nationale programma. Speerpunten voor 2021 waren het kennisprogramma en de regionale veenweidestrategieën.

IBP-VP

De Unie heeft samen met IPO, VNG en LNV het advies “lessen en harte kreten voor succes” uitgebracht als afronding van het samenwerkingstraject IBP-VP.

Visserij

De Unie van Waterschappen heeft in 2018 de Green Deal Sportvisserij Loodvrij ondertekend. In 2021 is de Green Deal afgerond en geëvalueerd. Omdat het doel (afbouwen gebruik van lood in de sportvisserij) nog niet bereikt is overweegt de Unie te participeren in een vervolg. De Unie is in 2021 door het ministerie van LNV betrokken bij de vormgeving van het ‘implementatietraject visserij vrije zones bij vismigratievoorzieningen’.

Uitheemse rivierkreeft

De lobby van onder andere de Unie heeft in 2021 geleid tot een Bestuurlijk Overleg Aanpak Uitheemse Rivierkreeft. Ook ambtelijk is de Unie nauw betrokken bij de taskforce die het bestuurlijk overleg ondersteunt.

Biodiversiteit

In 2021 heeft de Unie zich verder ingezet om, als partner van het Deltaplan Biodiversiteit, bij te dragen aan het versterken van de biodiversiteit via het waterschapswerk. De position paper biodiversiteit uit 2021 is nader uitgewerkt in onder meer een Biokompas met vijf principes voor een biodiverse leefomgeving.

Hierover heeft de Unie een webinar georganiseerd. Daarnaast is het manifest Blauwgroen Netwerk gepubliceerd, waarin de waterschappen partners oproepen samen te werken aan zo'n netwerk. In 2021 is ook gestart met het ontwikkelen van een monitor voor biodiversiteit voor de waterschappen.

Position paper met VEWIN: Water verbindt

Unie en VEWIN hebben begin 2021 krachtig aandacht gevraagd voor een watertransitie: de veerkracht van het watersysteem is bereikt. 'Water verbindt' is verrijkt met voorbeelden uit de praktijk van waterschappen en drinkwaterbedrijven. Het appèl heeft weerklank gevonden in het coalitieakkoord, waarin water en bodem als sturende factor een plek hebben gekregen, en waarin aangekondigd wordt dat de watertoets dwingender wordt.

Droogte

De Unie heeft in 2021 meegewerkt aan de nieuwe online droogtemonitor die inzicht geeft in de actuele droogtesituatie in Nederland. Verder heeft de Unie samen met IPO een landelijk beeld opgesteld van de grondwateronttrekkingen in Nederland, hebben we bijgedragen aan de tweede fase maatregelen van het Deltaprogramma Zoetwater en hebben we namens de waterschappen ingestemd met de ontwikkeling van een landelijke informatievoorziening voor Slim Watermanagement.

WATERKWALITEIT

Strategisch kader "Water en Kringlooplandbouw"

In oktober heeft de ledenvergadering van de Unie van Waterschappen het Strategisch kader 'Water en Kringlooplandbouw' vastgesteld. Het document beschrijft het strategisch kader met ambities dat de waterschappen gezamenlijk in 2030 (waterkwaliteit) en 2050 (waterkwantiteit) willen bereiken op de water- en landbouwdossiers. Het strategisch kader vormt het raamwerk en bepaalt daarmee de koers voor de Unie-inzet in Den Haag en Brussel voor de komende jaren.

7e Actieprogramma Nitraatrichtlijn

Via de bestuurlijke Taskforce Mest en Waterkwaliteit zijn de ministers van LNV en IenW geadviseerd over het te voeren mestbeleid. Het resultaat is dat het 7e NAP ook een maatregelenpakket bevat om de kwaliteit van het oppervlaktewater te verbeteren.

Zuiveringsplicht gewasbeschermingsmiddelen glastuinbouw

In 2021 is de samenstelling van het Standaard Water, waarmee het zuiveringsrendement van installaties wordt vastgesteld, aangepast. Ook het meetprotocol is herzien. De ministeriële regeling met daarin het aangepaste meetprotocol en aangepaste Standaard Water is op 1 augustus 2021 in werking

getreden. Dit met als doel het aandeel gewasbeschermingsmiddelen in water terug te dringen.

Stimuleringsbudgetten emissiebeperking glastuinbouw en open teelten en veehouderij

Het Pakket van maatregelen emissiereductie gewasbeschermingsmiddelen open teelten is integraal opgenomen in het Uitvoeringsprogramma Toekomstvisie gewasbescherming 2030 waarmee het beleid met te ondernemen acties en tijdpaden om in 2027 de KRW-doelen te halen en om in 2030 nagenoeg zonder emissies naar oppervlaktewater gewassen te telen, tot 2030 is vastgelegd.

Deltaplan Agrarisch Waterbeheer (DAW)

De Unie heeft input geleverd voor de DAW-uitvoeringsprogramma's, monitoringsaanpak en de herziening van de lijst met DAW-maatregelen. De Unie heeft DAW-sessies georganiseerd om waterschappen bij te praten over DAW en ervaringen uit te wisselen. In 2021 is het bestuurlijk overleg DAW gestart om strategisch op landelijk niveau richting te geven aan het DAW. De Unie verzorgt het secretariaat.

Monitoring nutriënten en gewasbeschermingsmiddelen

Landelijke monitoring nutriënten en gewasbeschermingsmiddelen (MNLISO en LM-GBM) wordt door de waterschappen gemeten. Ter begeleiding organiseert de Unie samen met Deltares en het ministerie van IenW en Rijkswaterstaat Monitoringsateliers om de resultaten van de meetnetten en kennis over monitoring te delen met de waterschappen.

Website Onkruidvergaat.nl

In 2021 is de website onkruidvergaat.nl opgeleverd. Deze website deelt kennis over onkruidbestrijding en gewasbescherming zonder pesticiden, zowel voor particulieren als voor professionals buiten de landbouw. De Unie van Waterschappen ondersteunt deze website.

PFAS

De Unie heeft moties ingediend voor onder andere een totaalverbod op PFAS en extra inzet door Vergunningverlening, Toezicht en handhaving met name bij gemeenten/omgevingsdiensten op indirecte lozingen. De Tweede Kamer heeft deze moties aangenomen.

De communicatie en framing van de boodschap naar aanleiding van het onderzoek van de STOWA naar PFAS in influent, effluent en zuiveringsslib op de RWZI's is goed verlopen. Dit onderzoek heeft uitgebreid de landelijke pers gehaald (NOS, artikelen landelijke dagbladen en vakbladen) en niet of nauwelijks geleidt tot vragen bij de Unie en de waterschappen. En het belangrijkste: de boodschap van de Unie dat

bronaanpak de enige manier is om de uitstoot van PFAS te verminderen was de hoofdboodschap van alle berichtgeving.

Versnellingstafels waterkwaliteit

Op het gebied van de verbetering van de waterkwaliteit in Nederland belangrijke stappen in de goede richting gezet. Zo heeft de Unie van Waterschappen meegewerkt aan verschillende bestuurlijke afspraken over onder andere vergunningverlening, toezicht en handhaving, mestbeleid en microverontreinigingen. De oprichting van de bestuurlijke Taskforce mest & waterkwaliteit, die de ministers van LNV en IenW adviseert, is één van de resultaten van deze bestuurlijke afspraken.

Medicijnresten

De Unie heeft bijgedragen aan het uitvoeringsprogramma medicijnresten. Bronaanpak is hierbij de inzet. Er zijn afspraken gemaakt met IenW en er is 60 miljoen euro beschikbaar gesteld voor demonstratieprojecten op rioolwaterzuiveringsinstallaties.

Citizen Science

Daarnaast werkte de Unie mee aan het citizen science project Vang de Watermonsters van Natuur en Milieu, om de maatschappelijke bewustwording van het belang waterkwaliteit te vergroten. In dit project riepen Natuur en Milieu samen met zeven deelnemende waterschappen inwoners op om zelf metingen te verrichten in kleine wateren.

Europese koepel EurEau

Binnen Eureau is er gewerkt aan onze inzet bij Europese regelgeving: 15 position papers die een belangrijke inzet zijn bij de herziening van de richtlijn stedelijk afvalwater, de richtlijn industriële emissies en de zwemwaterrichtlijn.

SGBP's

De Unie heeft een bijdrage geleverd aan het opstellen van de stroomgebiedbeheerplannen, welke in 2021 zijn vastgesteld. Een belangrijk resultaat is een beter besef in de politiek van het belang van de KRW. Dit uit zich o.a. in het opnemen van waterkwaliteit in het regeerakkoord, en dan in het bijzonder als onderdeel van het grote landbouwfonds van 25 miljard.

PROGRAMMA VERENIGING EN COMMUNICATIE

Portefeuillehouder: Rogier van der Sande, Hetty Klavers

Programmaleider: Willem Wensink

In 2021 is door dit programma € 374.862,- uitgegeven:

	<i>Realisatie</i>	<i>Begroting</i>
<i>Landelijke Waterschapsverkiezingen</i>	<i>29.875</i>	<i>-</i>
<i>Tijdschrift 'Het Waterschap'</i>	<i>144.739</i>	<i>130.000</i>
<i>Educatie</i>	<i>19.027</i>	<i>25.000</i>
<i>Digitale media</i>	<i>22.858</i>	<i>23.000</i>
<i>Bestuurdersdagen</i>	<i>62.591</i>	<i>150.000</i>
<i>Lobby en Communicatie</i>	<i>95.772</i>	<i>59.700</i>
<i>Totaal</i>	<i>374.862</i>	<i>387.700</i>

CORONACRISIS

Ook in 2021 had het coronavirus grote invloed op het werk van het programma Vereniging en Communicatie. Veel bijeenkomsten moesten opnieuw online plaatsvinden. Gelukkig konden enkele events wel fysiek plaatsvinden, zoals de strategische tweedaagse (september) en de Bestuurdersdag in Zeeland (november), die de Unie samen met waterschap Scheldestromen organiseerde. De Unie heeft zich verder geprofessionaliseerd in het organiseren van webinars en online events, met het Waterinnovatiefestival (december) als aansprekend voorbeeld.

Verder heeft de Unie samen met VNG en IPO bij het ministerie van BZK aangedrongen op het permanent maken van de tijdelijke Wet digitale beraadslaging en besluitvorming. Daarnaast heeft er veel communicatie plaatsgevonden rondom de afspraken tussen de waterschappen, het RIVM, het ministerie van Volksgezondheid en Sport over het bemonsteren en detecteren van virusdeeltjes in rioolwater.

PERSAANDACHT

2021kende naast de coronacrisis ook de watercrisis in Limburg. In juli en augustus zorgde dit voor veel mediavragen en aandacht voor het werk van de waterschappen. Verschillende bestuursleden van de Unie verschenen in landelijke media, zoals RTL Nieuws, EénVandaag en Trouw om toelichting te geven bij de gebeurtenissen. Ook rond andere thema's is de landelijke pers bereikt in 2021, bijvoorbeeld met het bemonsteren van rioolwater op coronadeeltjes, de PFAS-problematiek en rond klimaatbestendig bouwen werden media zoals Jinek, NOS, EénVandaag, NRC, Trouw en RTL Nieuws gehaald.

WATERKRACHT

Door het Uniebestuur is een aantal speerpunten voor de komende periode geformuleerd. Deze zijn samengebracht in het koersdocument. Rondom de speerpunten in het bestuursprogramma zijn verschillende dijkgravensessies georganiseerd. Deze informele bijeenkomsten gebruikt het Uniebestuur om het goede gesprek met de leden te voeren en koers en focus te bepalen.

COMMUNICATIE & LOBBY BELEIDSTHEMA'S

De Unie heeft in 2021 veel interne en externe aandacht gevraagd voor belangrijke waterschapsthema's, zoals wateroverlast, droogte, waterkwaliteit, energietransitie, belastingen en circulaire economie. Voor thema's als stikstof, klimaatadaptatie en de Omgevingswet is veel afstemming geweest met medeoverheden. Bijzondere aandacht in onze communicatie was er voor de Tweede Kamerverkiezingen en de daarop volgende coalitieonderhandelingen.

INZET KABINETSFORMATIE

De Unie heeft in 2021 veel activiteiten ondernomen om tot een goede inzet richting het nieuwe kabinet te komen. Zo is er binnen de vereniging aan standpuntbepaling gedaan en zijn gezamenlijk trajecten gestart met IPO en VNG ('Krachtig groen herstel'), met de VEWIN ('Water verbindt') en op verzoek van de Tweede Kamer met IPO, VNG en het ministerie van BZK. De resultaten van deze lobby zijn onder meer terug te zien in het coalitieakkoord 'Omzien naar elkaar, vooruitkijken naar de toekomst' van kabinet Rutte IV, waar onder meer is terug te kijken dat water en bodem sturend worden voor ruimtelijke plannen en de stikstofaanpak wordt gekoppeld aan het verbeteren van de waterkwaliteit.

Daarnaast is er veel contact geweest met de waterwoordvoerders in de Tweede Kamer. Op maat is telkens een 'inwerkprogramma' met een werkbezoek aangeboden.

PRINSJESDAG

De Unie van Waterschappen heeft de leden met Prinsjesdag een analyse van de begrotingsteksten geleverd en een persbericht opgesteld waarin de Unie aangeeft dat waterschappen meer dan ooit investeren in een klimaatbestendige toekomst. Het kabinet werd opgeroepen klimaatbestendige keuzes te maken en extra geld vrij te maken voor het versneld aanpassen van Nederland aan weersextremen.

GEZAMENLIJKE PUBLIEKSAANPAK: WATERBAZEN

In 2020 was de lancering van de gezamenlijke publieksaanpak 'Waterbazen' van de 21 waterschappen een belangrijke mijlpaal. In 2021 is deze publieksaanpak verder doorontwikkeld met zowel in het voorjaar als in het najaar een piek. Zo werd iedereen opgeroepen te 'scheppen voor schoon water'. De Unie heeft de totstandkoming en doorontwikkeling van deze publieksaanpak gecoördineerd en het landelijke deel voor haar rekening genomen.

WATERSCHAPSVERKIEZINGEN

De Unie is in 2021 gestart met de voorbereidingen voor de waterschapsverkiezingen op 15 maart 2023. Afgesproken is dat de verkiezingen opnieuw een gezamenlijke campagne gaan doen. Ook zal voor de verkiezingen weer gebruik worden gemaakt van een stemhulp en wordt de cursus 'Actief in het waterschap' aangeboden. Ten behoeve van deze aanpak zijn aanbestedingstrajecten voor de gezamenlijke campagne en de digitale stemhulp opgezet. Samen met de waterschappen werken we toe naar succesvolle waterschapsverkiezingen.

NIEUWSVOORZIENING

Daarnaast zijn wekelijks drie nieuwsbrieven verstuurd en verschillende nieuwsbriefspecials over uitgelichte thema's ontwikkeld. Ook is ingezet op meer beeld en film via de sociale mediakanalen en onze website uvw.nl.

EDUCATIE

In 2020 is er door de waterschappen een educatiestrategie vastgesteld. In uitwerking daarvan is in 2021 het jeugdwaterschap zoals dat in de afgelopen jaren heeft gefunctioneerd onder de loep genomen. Veel waterschappen hebben positieve ervaringen met jeugdbestuurders. Ook zijn er waterschappen die jeugd meer willen inzetten als jongerenpanel of -denktank.

Portefeuillehouders: Toine Poppelaars en Rogier van der Sande
Programmaleider: Marianne Krug

In 2021 is door dit programma €438.088,- uitgegeven:

	<i>Realisatie</i>	<i>Begroting</i>
<i>Aanpassing belastingstelsel</i>	<i>146.797</i>	<i>0</i>
<i>Financieel, economische, dienstverlenende waterschappen</i>	<i>52.883</i>	<i>95.000</i>
<i>Bedrijfsvergelijkingen</i>	<i>168.543</i>	<i>260.000</i>
<i>Crisisbeheersing</i>	<i>995</i>	<i>25.000</i>
<i>Digitalisering</i>	<i>2.255</i>	<i>20.000</i>
<i>Fiscale wetgeving en beleid</i>	<i>5.796</i>	<i>25.000</i>
<i>Goed opdrachtgeverschap</i>	<i>60.819</i>	<i>85.000</i>
<i>Totaal</i>	<i>438.088</i>	<i>510.000</i>

Er is sprake van een onderbesteding die voornamelijk veroorzaakt is doordat het niet mogelijk was om fysiek bijeen te komen door de maatregelen rondom de uitbraak van het coronavirus.

AANPASSING BELASTINGSTELSEL WATERSCHAPPEN

Begin 2020 zijn de waterschappen een traject gestart om enkele urgente knelpunten in hun belastingstelsel op te lossen. In de ledenvergadering op 11 december 2020 hebben de waterschappen ingestemd met de voorstellen van de Stuurgroep Aanpassing Belastingstelsel Waterschappen. De voorstellen vallen uiteen in drie sporen:

1. een wetgevingstraject dat ziet op de oplossing van de urgente knelpunten en enkele andere voorstellen die het stelsel verbeteren;
2. een verkenning van de mogelijkheden voor een wendbaarder belastingstelsel van de waterschappen;

3. een traject waarin wordt gekeken naar een toekomstbestendiger bekostiging van het gehele Nederlandse waterbeheer.

In 2021 hebben medewerkers van het programma Moderne Overheid op alle drie de sporen veel inzet gepleegd en dat heeft geleid tot de volgende stappen:

1. het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat bereidt een wetsvoorstel voor met daarin het pakket aan voorstellen van de waterschappen, dat volgens de huidige planning eind maart 2022 in consultatie wordt gebracht;
2. de verkenning naar een wendbaarder belastingstelsel is in de vorm van een onderzoeksrapport van bureau Pels Rijcken afgerond. Het ministerie van IenW kijkt nu samen met het Uniebureau hoe de onderzoeksresultaten kunnen worden geconcretiseerd;
3. het traject is gestart met een gezamenlijke verkenning van Unie en ministerie van IenW, uitgevoerd door bureau Wing. Het ministerie van IenW zal naar verwachting in de eerste helft van 2022 in overleg met alle betrokken medeoverheden een aanpak uitwerken.

AFWEGINGSKADER BIJDRAGEN VAN HET RIJK

Wat betreft de bekostiging van de waterschapstaken ligt in de Waterschapswet als basisprincipe vast dat dit met het eigen belastingstelsel plaatsvindt. In 2020 is geconstateerd dat de Unie desondanks met enige regelmaat bijdragen van het Rijk vraagt en krijgt als de waterschappen extra kosten gaan maken die voortvloeien uit nieuw rijksbeleid, maar dat hier geen beleidslijn aan ten grondslag ligt. Het Uniebestuur heeft daarom een beleidslijn gevraagd waarmee kan worden bepaald in welke gevallen de Unie namens de waterschappen wel en in welke gevallen geen beroep op een bijdrage van het Rijk doet. Deze beleidslijn is in april 2021 in de ledenvergadering vastgesteld in de vorm van het 'Afwegingskader bijdragen van het Rijk'.

WET OPEN OVERHEID

In 2021 heeft de Eerste Kamer ingestemd met het voorstel voor de Wet open overheid, afgekort 'de Woo'. Deze wet vervangt de huidige Wet openbaarheid van bestuur en treedt op 1 mei 2022 in werking. De implementatie en uitvoering van de verplichtingen van de Woo zijn complex en omvangrijk en mede daarom heeft de Unie voorafgaand aan 2021 een aantal jaar met het Rijk overlegd over compensatie voor zowel de implementatiekosten als de extra structurele kosten die de waterschappen als gevolg van de Woo moeten gaan maken. In januari 2021 heeft het kabinet deze compensatie toegezegd.

Vanaf dat moment is de Unie in overleg met het Rijk gegaan over de wijze waarop en de voorwaarden waaronder de toegezegde bijdragen aan de waterschappen

beschikbaar worden gesteld. Begin 2022 zullen hier definitieve afspraken over worden gemaakt.

Verder is de Unie in 2021 samen met het Waterschapshuis gestart met het voorbereiden van de collectieve ondersteuning van de waterschappen bij de implementatie van de Woo.

NIEUWE VERSLAGGEVINGSREGELS

De verslaggevingsregels voor waterschappen zijn sinds 2009 in gebruik. In deze periode is er slechts een beperkt aantal wijzigingen in deze regelgeving geweest. Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat heeft een verzoek neergelegd bij de Unie om een advies uit te brengen over een mogelijke herziening van de verslaggevingsregels voor waterschappen. Het Uniebureau heeft in 2020 en 2021 in nauwe samenwerking met een werkgroep van medewerkers van de waterschappen een conceptadvies opgesteld. In 2021 heeft hierover een ambtelijke consultatie bij de waterschappen en de Commissie BBV plaatsgevonden. In 2022 zal een definitief advies aan het ministerie van IenW worden uitbracht. De beoogde ingangsdatum voor de nieuwe regelgeving is het verslagjaar 2025.

RECHTMATIGHEIDSVERANTWOORDING

Over enkele jaren zullen de dagelijkse besturen van de waterschappen op grond van de Wet versterking decentrale rekenkamers als onderdeel van de jaarverslaggeving een rechtmatigheidsverantwoording moeten afleggen. Ter ondersteuning van de voorbereiding van de waterschappen heeft de Unie in 2021 de nodige documentatie ontwikkeld en aan de waterschappen beschikbaar gesteld, waaronder een spoorboekje voor de implementatie.

COMPENSATIE INKOMSTENDERVIJG ALS GEVOLG VAN CORONA

Uit monitoring blijkt dat de waterschappen verwachtten dat zij als gevolg van de beperkende en genomen maatregelen die verband hielden met de coronacrisis over 2020 minder belastinginkomsten zullen ontvangen. In bestuurlijke overleggen die de decentrale overheden over de crisis sinds april 2020 met het kabinet hebben gevoerd, is gesproken over een mogelijke compensatie van het Rijk voor dit effect. Het kabinet heeft de toezegging gedaan dat de waterschappen compensatie kunnen krijgen voor inkomstenderving. De aanvraag voor de compensatie over het jaar 2020 is in 2021 door het Uniebureau voorbereid, maar zal in 2022 worden ingediend.

OVERIGE FINANCIËLE EN FISCALE ONDERWERPEN

- in de richting van het coalitieakkoord van het kabinet Rutte IV het wegnemen van belemmeringen die voortvloeien uit financiële en fiscale regelgeving. Voorbeelden hiervan zijn de hoge bijdrage van de waterschappen aan de WOZ-kosten, het mogelijk vervallen van de vrijstelling voor zuiveringsslib in de afvalstoffenbelasting, de beperkingen die voortvloeien uit de vennootschapsbelasting en het behoud van BTW-koepelvrijstelling;
- de financiële consequenties van de Omgevingswet;
- uitvoering van de in 2020 met het programmabureau HWBP en het ministerie van IenW gemaakte afspraken rondom meer voorspelbaarheid van de hoogte van de financiële bijdrage van de waterschappen aan de financiering van het HWBP;
- de lobby voor het standpunt van de waterschappen over de wettelijke verankering van de rekenkamers van de waterschappen;
- de bijdrage van de waterschappen aan de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire;
- de actualisatie van de model-verordeningen voor de zuiverings- en de verontreinigingsheffing.

TRANSPARANTE WATERSCHAPPEN

De resultaten van de jaarlijkse bedrijfsvergelijking Waterschapsspiegel zijn in september gepubliceerd in de databank en op de dashboards van het online platform WAVES. Ook zijn de bijbehorende themarapportages bijgewerkt. De Klimaatmonitor heeft een eigen dashboard gekregen op WAVES, en wordt daarmee steeds verder geïntegreerd met Waterschapsspiegel. Ook WAVES zelf is verder doorontwikkeld. Zo zijn er verbeterde validatierapportages om de gegevens te controleren. Dit zijn rapportages die de waterschappen ontvangen na het invullen van Waterschapsspiegel.

In 2021 heeft een openbare aanbesteding plaatsgevonden voor WAVES, als digitale infrastructuur van de bedrijfsvergelijkingen. De levering van software en ondersteuning is voor de komende vier jaar (2022-2026) geborgd bij een vaste leverancier die deze activiteiten ook de afgelopen jaren uitvoerde.

In 2021 is een verdiepende vergelijking waterveiligheid uitgevoerd, waarbij is gefocust op drie actuele thema's. De resultaten worden naar verwachting in 2022 gepubliceerd. In 2022 vindt ook de verdiepende bedrijfsvergelijking Zuiveringsbeheer plaats. Ter voorbereiding daarop zijn in 2021 stakeholdersessies

gehouden waarin is uitgewisseld hoe de BVZ nog beter kan worden ingezet om te informeren, agenderen, leren en inspireren.

Ten slotte is onderzocht hoe de bedrijfsvergelijkingen slimmer en bruikbaarder kunnen worden gemaakt. Naar aanleiding hiervan is de indeling van WAVES aangepast. De komende periode worden de aanbevelingen verder uitgewerkt en geïmplementeerd. Zo dragen de bedrijfsvergelijkingen in steeds grotere mate bij aan het goede gesprek dat de waterschappen voeren met elkaar en hun omgeving.

ONDERSTEUNING VOOR DE VERENIGING WERKEN VOOR WATERSCHAPPEN

De Unie van Waterschappen ondersteunt via een Dienstverleningsovereenkomst de Vereniging werken voor waterschappen (Vww) en detacheert medewerkers naar de Vww. In 2021 is er voor de leden van de Vww een nieuwe cao afgesproken. Naast het cao-overleg inclusief paritaire werkgroepen, zijn er ook weer fysieke en digitale werkbezoeken aan leden van de Vww voor de cao-tafel georganiseerd.

En verder:

- Heeft de Vww met de sector een eigen missie en visie op- en vastgesteld;
- Is de aanbesteding van de externe ondersteuning van de Vww gestart;
- Zijn er bijeenkomsten geweest ter ondersteuning van de implementatie van de cao afspraken;
- Is in het kader van de Maatwerkregeling Duurzame Inzetbaarheid en Eerder Uittreden (MDIEU) een sectoranalyse uitgevoerd.
- Is de samenwerking met de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) en Interprovinciaal Overleg (IPO) en de Zelfstandig Publieke Werkgevers (ZPW) gecontinueerd;
- Is in het kader van het pensioenakkoord in samenwerking met ZPW een keuze gemaakt voor het Nieuwe Pensioencontract (NPC);
- Zijn ter ondersteuning van de oproep van werknemers in de sector waterschappen en in samenwerking met ZPW met ABP gesprekken gevoerd over beleggen in fossiele grondstoffen;
- Is er veel overlegd rondom de Banenafpraak en de monitor Banenafpraak uitgevoerd en besproken.

RECHTSPOSITIE BESTUURDERS

De Unie ondersteunt de verenigingen van dagelijks bestuursleden en algemeen bestuursleden van waterschappen en is betrokken bij de kring van voorzitters waterschappen.

DIGITALE TRANSFORMATIE

De Unie heeft samen met het Waterschapshuis diverse initiatieven opgepakt om de waterschappen te ondersteunen op het gebied van digitalisering, de digitale

transformatie en informatisering. Zo is het Digitaliseringsberaad in 2021 geëvalueerd en voortgezet waarin met bestuurders, directeuren en CIO's / CDO's van de waterschappen is gesproken over de ethische kant van de digitale transformatie, digitale dienstverlening en digitale ontwikkelingen in het watersysteem en de afvalwaterketen. Gezamenlijk is een leerlijn digitale transformatie opgezet, een uitvoeringstoets voor de Wet digitale overheid gerealiseerd en de baseline Basis op orde geactualiseerd en voorzien van een nieuwe voortgangsrapportage.

Aan het einde van 2021 hebben de waterschappen via de Unie geld van het Rijk toegezegd gekregen voor de implementatie van de Single Digital Gateway verordening (SDG) en de Wet open overheid (Woo), zodat het Waterschapshuis het komende jaar implementatieondersteuning op deze onderwerpen kan leveren.

Het programma Moderne Overheid heeft een inventarisatie gemaakt van de kansen en bedreigingen van Digitale Transformatie op de verschillende dossiers van Moderne Overheid.

DUURZAAM EN CIRCULAIR OPDRACHTGEVEN

In 2021 heeft de CBCF de strategie Duurzaam Opdrachtgeverschap Waterschappen vastgesteld. De strategie is bedoeld als gezamenlijke basis voor het duurzaam handelen van de waterschappen in de komende jaren (2021-2030). De strategie biedt de waterschappen concrete handvatten om de afspraken uit eerder vastgestelde akkoorden en afsprakenkaders, zoals het Klimaatakkoord en het Grondstoffenakkoord, te vertalen naar hun programma's, projecten, bedrijfsvoering en andere activiteiten. Een gezamenlijke strategie c.q. aanpak helpt ook de marktpartijen die voor de waterschappen werken beter aan te sluiten bij de ambities en doelen van de waterschappen.

CRISIS

Het programma Moderne Overheid heeft in 2021 het Crisiskompas geëvalueerd en is een visietraject opgestart voor de sectorale visie op crisisbeheersing. Op het gebied van overstromingsvoorziening is er sinds de zomer een trekker voor de landelijke voorziening overstromingsinformatie (LVO) gestart bij de Unie van Waterschappen.

Verder heeft de Unie in 2021 de Liaisonrol vervuld tijdens de hoogwatersituatie van juli in Limburg. De evaluatie van de Liaisonrol wordt begin 2022 opgeleverd. Tot slot hebben de waterschappen in 2021 de herijkingen ingeleverd van het proces vitaal keren en beheren waterkwantiteit. Dit was nog een afspraak uit de aanvullende afspraken van het Bestuursakkoord Water.

PROGRAMMA INNOVATIE, DUURZAAMHEID EN INTERNATIONAAL

Portefeuillehouders: Dirk-Siert Schoonman, Hein Pieper, Sander Mager

Programmaleider: Mark van der Werf

In 2021 is door dit programma €558.099,- uitgegeven:

	<i>Realisatie</i>	<i>Begroting</i>
<i>Internationaal</i>	<i>70.889</i>	<i>112.100</i>
<i>Waterketen</i>	<i>52.392</i>	<i>78.100</i>
<i>Innovatie</i>	<i>102.843</i>	<i>137.500</i>
<i>Grondstoffen en Energie</i>	<i>330.834</i>	<i>187.500</i>
<i>Programma zaken II</i>	<i>1.141</i>	<i>0</i>
<i>Totaal</i>	<i>558.099</i>	<i>515.200</i>

INTERNATIONAAL

DWA Visie 2030

Er is een kernboodschap opgesteld voor Dutch Water Authorities (DWA). Na meerdere ronde tafeldiscussies in de werkgroep en commissie Internationale Zaken is er een conceptvisie opgesteld, die in 2022 aangescherpt wordt in de vereniging en met externe stakeholders. De oplevering van de nieuwe visie staat gepland voor juni 2022.

Midterm Review Blue Deal afgerond en voorbereiding fase 2 gestart

In 2021 gingen de partnerschappen uit het grootste internationale programma van de waterschappen (en de ministeries van BuZa en IenW), de Blue Deal, hun derde jaar in. De Midterm Review (MTR) van de Blue Deal is begin 2021 afgerond. De MTR liet zien dat de Blue Deal een grote potentie heeft om lokale overheden te versterken zodat 20 miljoen mensen wereldwijd schoon, voldoende en veilig water krijgen. N.a.v. de conclusies en aanbevelingen zijn er werkgroepen opgericht die verbetervoorstellen doen voor fase 2 (2023-2026). Het jaar 2021 stond dus mede het teken van de voorbereiding van fase 2.

COP's

In 2021 zijn er 4 Communities of Practices (COP's) opgezet. Iedere COP heeft een eigen expertiseveld (waterkwaliteit, afvalwater, etc.). Inhoudelijke experts van de Blue Deal-partnerschappen nemen hierin deel met als doel kennis uit te wisselen en sparringpartner te zijn voor elkaar. Deze kennisuitwisseling zorgt voor inhoudelijke versterking van de partnerschappen en moet leiden tot meer impact in de partnerlanden.

Roemenië partnerschap DWA-National Administration Romanian Waters (ANAR)

De MTR van de Blue Deal pakte positief uit voor het partnerschap met Roemenië waar de Unie trekker van is.

Binnen Blue Deal is een goede mix gevonden tussen digitaal en fysiek werken

De partnerschappen konden in 2021 met name halverwege het jaar weer afreizen naar hun buitenlandse partners. Dit gaf goede energie in de partnerschappen. Door ook de digitale manier van werken te blijven toepassen, is er veel beter en frequenter contact op de momenten dat partnerschappen elkaar niet fysiek kunnen ontmoeten.

Indonesië

In 2021 is het partnerschap tussen de waterschappen en de lokale overheid in Indonesië toegetreden tot de Blue Deal. De Blue Deal is nu in 15 landen actief met 17 partnerschappen.

Europa

Er is in 2021 in het kader van de EU Green Deal veel gelobbyd op strategieën en actieplannen. Zo heeft de Unie in Den Haag (via het BNC-traject en direct richting ministeries) input gegeven op Green Deal-initiatieven, waarbij een groot deel van het werk gelinkt was aan het Fit-for-55 pakket met daarin o.m. voorstellen over hernieuwbare energie, energie-efficiëntie, (verandering van) landgebruik en bosbouw.

Bureau Brussel

De Unie van Waterschappen en de VEWIN hebben een gezamenlijk aanspreekpunt in Brussel om de belangen van de waterschappen en drinkwaterbedrijven goed en tijdig te behartigen bij de instellingen van de Europese Unie: Bureau Brussel. In 2021 had de Europese Green Deal veel impact op het werk van Bureau Brussel. Zo was er nauw contact met de Europese Commissie in de voorbereiding wetgevingsherzieningen rond stedelijk afvalwater en gewasbeschermingsmiddelen. Daarnaast werd er regelmatig geschakeld met Europarlementariërs om thema's als PFAS en de einde-afvalcriteria te agenderen.

Ook in de Europese koepelorganisaties is veel samengewerkt en input geleverd.

Nederland nam bijvoorbeeld de EUWMA voorzittershamer over tijdens de jaarvergadering in Vinkeveen en Bureau Brussel organiseerde het EWA congres in Brussel.

Externe financiering

Op het vlak van externe financiering is gewerkt aan aanpassing van de SDE+-regeling wat heeft erin heeft geresulteerd dat via het EU herstelfonds voor de landbouw middelen (ruim 10 miljoen euro) voor waterkwaliteit en waterkwantiteit beschikbaar komen.

DUURZAAMHEID - CIRCULAIR EN ENERGIE

Duurzame inkoop en aanbesteding

In 2020 heeft de CBCF het Uniebureau de opdracht gegeven een inkoopstrategie gericht op duurzaamheid op te stellen voor de 21 waterschappen. Met een subsidie van IenW, die via gelden van de klimaat-envelop is gefinancierd, zijn er veel activiteiten voor de waterschappen georganiseerd om CO₂-reductie te realiseren. Zo is er een Community of Practice over de CO₂ Prestatieladder gerealiseerd en is daarbij verbinding gelegd met de Klimaatmonitor Waterschappen. Ook is er een handreiking CO₂ schaduw beprijzing gemaakt.

Circulaire economie

De Unie heeft van de Commissie Waterketens en Emissies de opdracht gekregen om een strategienota op te stellen met als doel dat circulair werken de norm wordt. Via verschillende 'Circuleer-ateliers' wordt hierover kennis gedeeld.

De Unie heeft zitting in de stuurgroepen van twee Rijkstrajecten: Nationale Doelen Circulaire Economie en het traject Roadmap Circulaire Economie. De Unie werkt met de andere overheden en belangenorganisaties aan het Nationale Uitvoeringsprogramma Circulaire economie. Een belangrijk onderdeel hiervan is de samenwerking in de regio. De Unie heeft met IPO en VNG een serie van 6 podcasts en een magazine 'Verschilmakers decentrale overheden' door Circularities laten maken. Landelijke deskundigen en ambtenaren van provincies, gemeenten en waterschappen komen aan het woord. Daarnaast ligt er een voorstel om een regionale kennisinfrastructuur te ontwikkelen.

Daarnaast heeft de Unie zich sterk gemaakt voor een optimalisatie van de Energie- en Grondstoffenfabriek (EFGF), waardoor het netwerk en de inspanningen beter aansluiten met die van de Vereniging van Zuiveringsbeheerders (VVZB), de STOWA en de Unie van Waterschappen.

Voor het vermarkten van de grondstoffen is de Unie een lobby gestart om juridische belemmeringen weg te nemen (einde afvalcriteria) en instrumenten zoals rechtsoordelen generiek toe te passen. Het ministerie van IenW gaat aan de slag met ministeriële regelingen voor struviet en cellulose.

Via het onderzoek Circulair Assetmanagement is inzicht verkregen in het materialengebruik in de belangrijkste objecten van de waterschappen en in de milieu-impact van die materialen (CO2 en MKI).

De Unie heeft in samenwerking met bestuurders en duurzaamheidsadviseurs van de waterschappen een 'Verhaal van de Circulaire economie' geschreven. Deze is de leidraad voor de strategie circulaire waterschappen die in 2022 verder zal worden uitgewerkt.

Klimaat & Energie

Het beleidsdomein Klimaat & Energie had in 2021 voor het demissionaire kabinet een controversiële politieke status. Dit leidde tot weinig nieuwe beleidsmatige ontwikkelingen en beperkte voortgang van de landelijke uitvoering van het Klimaatakkoord. Accent lag op ondersteuning van de waterschappen en voorsorteren op een nieuw kabinet:

- Start van het traject van de vorming van de strategische lange termijn visie 'Op weg naar Klimaatneutraliteit' met ambtelijke en bestuurlijke consultatie en oplevering Contourennotitie. Vaststelling wordt juni 2022.
- Afronding van het driejarige onderzoeksprogramma 'Waterbeheer en RES' (WARES) samen met STOWA en uitvoering door Unie van diverse onderzoeksrapporten en handreikingen op het terrein van o.a. participatie energiecoöperaties, schaarse rechten (en aanbesteding), RWZI als smart energy hub.
- Een praktische handreiking ter ondersteuning van de waterschappen die te maken krijgen met Zon op Waterprojecten in hun beheergebied. Eindsymposium is hiervoor georganiseerd met deelname van o.a. Ed Nijpels.
- Oplevering rapport over duurzaamheid van biogas en groen gas. Op basis daarvan heeft het ministerie van IenW het wetsvoorstel voor aanpassing van de Waterschapswet ten behoeve van de energieproductie door waterschappen ter hand genomen. Daarnaast door lobby en organisatie van een symposium groen gas heeft Unie sterke positie gekregen bij EZK bij de uitvoering van de Routekaart Groen Gas (Klimaatakkoord).
- Na 12 jaar is de Meerjarenaafspraken Energie-efficiency afgerond. Doelen op het gebied van energiebesparing en energieproductie zijn ruimschoots gehaald.
- In 2021 hebben vrijwel alle Regionale Energie strategieën tijdig een RES 1.0 ingediend dat de doelstelling van 35 TWh ruimschoots is overtroffen. Unie en

waterschappen hebben hieraan als mede-initiatiefnemers en deelnemers aan het NP RES constructief bijgedragen.

- Tot stand brengen van de themagroep Aan de slag met Aquathermie, waarin waterschappers van elkaar – en van experts – leren.
- Deelname van de Unie aan de Bossenstrategie in het kader van de uitvoering van het Klimaatakkoord. Het eerste resultaat is het tot stand komen van een digitale kansenkaart waarmee waterschappen hun mogelijkheden voor bosaanleg in kaart kunnen brengen.
- Lobby voor het coalitieakkoord heeft mogelijkheden opgeleverd voor de waterschappen om hun positie in dit domein te versterken (groen gas, waterstof aquathermie, multifunctionele inzet van gronden).

WATERKETEN

Samenwerken in de waterketen

De Unie heeft samen met VNG en VEWIN een handreiking Omgevingswet voor het stedelijk waterbeheer opgeleverd. Verder is er landelijke bijeenkomst in en met de gemeente Breda georganiseerd over samenwerking in de waterketen.

Slibeindverwerking

Het Robuust plan slibeindverwerking van 2020 is in uitvoering gebracht. De regie is in handen van Aqua-Minerals. Het regieteam van de VvZB stuurt dit aan. Met twee bedrijven in Delfzijl en in Terneuzen zijn huurcontracten voor tijdelijke opslag bij mogelijke incidenten gesloten. Hiervoor zijn voorbereidingswerkzaamheden uitgevoerd. Met het ministerie van IenW en Rijkswaterstaat wordt onderhandeld over een opslagfaciliteit bij calamiteiten. Het Robuust plan slib werd genomineerd voor de WOW-prijs.

Coronavirus

Omdat virusdeeltjes van het coronavirus te detecteren zijn in rioolwater en dit belangrijke informatie geeft over de verspreiding van het virus is de Unie van Waterschappen in samenwerking met het RIVM en het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport tot bestuurlijke afspraken gekomen op basis waarvan een vijfjarig programma start en waar het Rijk 90 miljoen euro voor heeft uitgetrokken. Het project heeft ook de Waterinnovatieprijs gewonnen.

Overig

De uitwerking van de praktische uitvoering van de Euralcode stedelijk afvalwater is afgerond. Het IPO wil dit ter kennis name brengen van het Bestuurlijk Omgevingsberaad. De Unie heeft een start gemaakt om te komen tot een visie Waterketen 2030.

Portefeuillehouders: Rogier van der Sande en Toine Poppelaars
Programmaleider: Willem Wensink

In 2021 is door dit programma € 5.524,- uitgegeven:

	<i>Realisatie</i>	<i>Begroting</i>
<i>Wet- en regelgeving</i>	<i>5.524</i>	<i>27.000</i>
<i>Totaal</i>	<i>5.524</i>	<i>27.000</i>

In 2021 is er vanuit het Team BJZ veel geparticipeerd in wetgevingstrajecten en gelobbyd om het belang van water en waterschappen naar voren te brengen.

OMGEVINGSWET

Veel aandacht is ook dit jaar uitgegaan naar de (implementatie van de) Omgevingswet. Centraal stonden de lobby/consultaties ten aanzien van de regelingen (Invoeringsregeling en aanvullingsregelingen voor bodem, natuur, grond en geluid). Verder is samen met het ministerie van BZK, IPO en VNG gewerkt aan de handreiking participatie. Ook is samen met de VNG gewerkt aan de totstandkoming van de handreiking Stedelijk waterbeheer onder de Omgevingswet. Naast de eerder verschenen handreikingen zijn deze stuk voor stuk een praktisch hulpmiddel voor de implementatie van de Omgevingswet bij de waterschappen.

GEBORGDE ZETELS

In 2020 verscheen het rapport 'Geborgd gewogen. Advies over geborgde zetels in waterschapsbesturen'. De Unie van Waterschappen heeft daarop gereageerd door input opgehaald door middel van klankbordbijeenkomsten met de waterschappen te delen. Nadat de minister van Infrastructuur en Waterstaat eind 2020 had aangegeven dat het aan een nieuw kabinet is aan dit rapport een vervolg aan te geven, kwam GroenLinks met het initiatiefwetsvoorstel dat regelt dat de geborgde zetels uit de waterschapsbesturen verdwijnen. De Unie heeft in 2021 – in lijn met de reactie op het

advies Geborgd gewogen op dit initiatiefwetsvoorstel gereageerd. Ook heeft de Unie deelgenomen aan de Ronde Tafelsessie die hierover dit jaar in de Tweede Kamer plaatsvond. In 2022 zal de behandeling van dit initiatiefwetsvoorstel voortgezet worden.

OVERIGE RESULTATEN

- Succesvolle lobby met VNG en IPO met betrekking tot de Wet open overheid en de implementatie van deze wet;
- Grote inzet gepleegd op het stikstofdossier nadat eerder door de rechter een streep werd gezet door de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS);
- Inbreng geleverd bij uiteenlopende consultaties (o.a. wijziging Waterschapswet, wijziging Waterwet, wijziging Algemene wet bestuursrecht, wijziging Wet gemeenschappelijke regelingen, Wet versterking participatie, Wet elektronische publicaties etc.);
- Ondersteuning geleverd rondom het vervolg van de herziening van het belastingstelsel;
- Drie succesvolle webinars (in de plaats van de beoogde (fysieke) netwerkdagen) georganiseerd voor juristen.

Portefeuillehouder: Toine Poppelaars
Hoofd Bedrijfsvoering: Evi Wijnhoff

In 2021 is door het stafbureau € 8.242.340,- uitgegeven:

	<i>Realisatie</i>	<i>Begroting</i>
<i>Afschrijvingslasten</i>	<i>209.343</i>	<i>199.000</i>
<i>Personeelslasten</i>	<i>6.790.591</i>	<i>7.043.700</i>
<i>Huisvestingslasten</i>	<i>288.713</i>	<i>359.700</i>
<i>Kantoor Brussel</i>	<i>45.220</i>	<i>40.000</i>
<i>Algemene lasten</i>	<i>623.565</i>	<i>517.500</i>
<i>Financiële baten en lasten</i>	<i>143.538</i>	<i>152.000</i>
<i>Kosten diensten en producten</i>	<i>141.370</i>	<i>252.600</i>
<i>Totaal</i>	<i>8.242.340</i>	<i>8.564.500</i>

Hoe gaat de Unie werken na corona? Hoe gaan de Unie met een groeiende vereniging door diversie projecten en programma's? En hoe voert de Unie haar werkzaamheden zo duurzaam en verantwoord mogelijk uit? Deze thema's stonden voor het stafbureau Bedrijfsvoering centraal in 2021.

PERSONEEL

Het jaar startte met het vertrek van onze tweede directeur Cathelijn Peters. Na een intensief traject met het MT is besloten om met één directeur verder te gaan.

Gedurende 2021 is ons personeelsbestand enorm gegroeid. Vanuit HWBP worden steeds meer werknemers bij de Unie ondergebracht, inmiddels zijn dit 17 personen.

Ook is door de ledenvergadering van oktober 2021 besloten om personeel van tijdelijke projecten / programma's een projectcontract aan te bieden bij de Unie. Inmiddels zijn er 4 personen werkzaam op basis van een projectcontract en zal dit aantal in 2022 verder groeien naar 10 personen.

Thuiswerken bleef overwegend de norm en dat is terug te zien in lagere reiskosten. Ook digitaal leren kende niet de voorkeur, waardoor veel opleidingen zijn uitgesteld tot het fysiek weer mogelijk is. Hierdoor is er ook op het opleidingsbudget een overschot.

De groei die de Unie door maakt brengt ook meer ingehuurde medewerkers. Om dit proces verder te professionaliseren, maar ook om de rechtmatigheid van de inhuur te beheersen, is er gekozen om dit onder te brengen bij een broker. Dit betekent meer inzicht en overzicht.

Verdeling van het personeel over de verschillende programma's.

Aantal fte	realisatie 2021	realisatie 2020
Gemiddeld aantal fte	65,6	69,6
Moderne Overheid	11,2	11,3
Vereniging en Communicatie en BJZ	15,3	14,8
Innovatie, Duurzaam en Internationaal	14,6	10,7
Waterbeleid	8,0	13,9
Bedrijfsvoering	13,6	13,6
Directie	2,9	5,2

ICT

Digitaal werken is de standaard. Er is in 2021 blijvende aandacht voor protocollen en beleid voor het online werken. De Unie is samen met het Waterschapshuis opgetrokken in een Europese aanbesteding voor Office365 licenties van Microsoft.

UNIEPAND

Door het thuiswerkadvies stond ook in 2021 het Uniepand grotendeels leeg. Op facilitair vlak is daarom goed gekeken wat nu zinvol is, maar wat ook vooral niet. Voorbeelden hiervan zijn de schoonmaak die tijdelijk op een andere manier is ingericht. Maar ook het aflopende contract met de cateraar is niet verlengd. Beiden leverden een aanzienlijke besparing op. Voor beide onderdelen ligt er nu een plan, om dit – zodra het weer kan – weer op niveau te krijgen.

Onderhoud en verduurzaming van het Uniepand staat ook hoog op de agenda bij het stafbureau. Begin 2021 bleek helaas de gevelbekleding op de begane grond onvoldoende bevestigd te zijn. Dit resulteerde in tijdelijk bouwhekken rondom het

pand om de veiligheid van passanten te kunnen waarborgen. Deze acute situatie is als kans aangegrepen om meteen naar een duurzaam en groen alternatief te kijken. In 2022 zal er een groen gevelplan worden gepresenteerd en (naar verwachting) worden gerealiseerd. Voor ieder onderhoudsvraagstuk wordt bekeken hoe hier op een duurzame wijze invulling aan kan worden geven. De routekaart voor energieneutraal in 2040, die opgesteld is in 2019, voor het Uniepand is inmiddels vertaald in het meerjarenonderhoudsplan (MJOP). Hier komt voor de komende 5 jaar een investering van €1.000.000 naar voren.

In 2021 heeft de Unie zonnepanelen op het dak laten bevestigen. Na wat leveringsproblemen begin van het jaar is tegen de zomer het dak aan de Koningskade van 180 grote zonnepanelen voorzien.

PROJECTENBUREAU

Het projectenbureau heeft de lijn van 2020 verder doorgezet in 2021. De toenemende groei van de projecten/programma's waar de Unie werkzaamheden voor uitvoert is een punt van aandacht. Iedere nieuwe samenwerking vereist maatwerk in afspraken en waarbij veel aandacht is voor het goed afhechten van eventuele juridische en financiële risico's. Het projectenbureau deelt de verschillen vormen van samenwerking op in 3 categorieën zijnde:

- Aparte entiteiten. Bijvoorbeeld de administratie voeren van de VWvW.
- Financieringsprojecten. Zijnde de projecten waar de Unie alleen een kassiersrol in vervuld. Deze zijn voor rekening en risico van derden. Financieringsprojecten zijn dan ook resultaatneutraal en staan alleen op de balans van de Unie.
- Penvoerder. Dit betreft de projecten die onder de Unie vlag worden uitgevoerd. De Unie is hierin verantwoordelijk en aansprakelijk voor de resultaten en bijbehorende financiën. Financiën verlopen dan ook via het resultaat van de Unie.

Ieder genoemde categorie vereist zijn specifieke aandacht en daaruit volgende afspraken. Daarbij is het aan projecten binnen de Unie in 2021 verder gegroeid. Dit geldt zowel voor de Financieringsprojecten, als bij de projecten waar de Unie als penvoerder optreedt. Bij de Financieringsprojecten zijn de grootste nieuwkomers de compensatie in verband met de uitstel van de omgevingswet (€ 4,5 mln.) en de Covid-19 bemonsteringen (eenmalig € 4,65 mln. en structureel € 15 mln. per jaar). Voor deze laatste zal begin 2022 een verantwoording afgelegd moeten worden over de ontvangen subsidie.

Bij de projecten waar de Unie als penvoerder optreedt, geldt dat er 2 in 2021 zijn afgerond en verantwoord, dit betreffen Vitaal Platteland (fase 2) en CO2 Schaduwbeprijzing (DCI). Daarnaast zijn er projecten verlengt in looptijd en zijn er 2 projecten bijgekomen, namelijk de begeleiding van de Omgevingswet (€ 0,5mln.) en de begeleiding van Covid-19 metingen (€ 135.000)

JAARREKENING

RESULTATEN 2021

Overzicht baten en lasten (bedragen in €)	realisatie 2021	begroting 2021	realisatie 2020
Opbrengsten exploitatie	18.194.371	10.967.900	19.441.246
Totaal baten	18.194.371	10.967.900	19.441.246
Exploitatielasten	8.242.340	8.564.500	8.639.427
Programma uitgaven	8.812.216	1.600.900	10.043.207
Overige beleidsuitgaven	515.916	802.500	542.797
Totaal uitgaven	17.570.471	10.967.900	19.225.431
Resultaat reguliere bedrijfsvoering	623.899	0	215.816
Bijzondere baten en lasten	517.445	0	0
Resultaat inclusief bijzondere baten en lasten	1.141.344	0	215.816

Alle inkomsten en uitgaven afzettend tegenover het beschikbare budget van 2021 ontstaat er een positief saldo van € 1.141.344. Dit saldo zit in een onderbesteding in de exploitatiekosten en de terugname van een eerdere waardevermindering van het pand als gevolg van de uitgevoerde taxatie.

Het positieve resultaat uit exploitatie vindt grotendeels zijn oorzaak in personeelskosten. Dit in verband met het vertrek van een directielid, daarnaast is er door corona een onderbesteding op zowel de reis- en verblijfkosten als de opleidingskosten. Tevens zijn er ook besparingen te noemen op het facilitaire vlak. Dit geldt zowel voor de schoonmaak als door het tijdelijk stopzetten van de kantine.

De voorgestelde resultaatbestemming leidt tot een positief resultaat na bestemming van € 123.899. Dit zal ten gunste van de algemene reserve worden gebracht. Na voorgestelde resultaatbestemming neemt deze toe tot € 450.285.

Het beleid is dat de overige reserve vrij besteedbaar is en is gemaximeerd op € 750.000. Dit niveau is bepaald om te voorzien in een minimale weerbaarheid.

De financiële continuïteit (weerbaarheid) is ongewijzigd en dan nog steeds als goed te bestempelen.

De solvabiliteit is iets gedaald van 11% in 2020 naar 10% per 31 december 2021.

Dit wordt veroorzaakt door een toename van het vreemde vermogen in de vorm van subsidies voor de diverse projecten. Daarbij is eveneens sprake van een positieve kasstroom en toename in het werkkapitaal, zie daarvoor de tabel financiële positie en

kasstroomoverzicht. Tot slot is ook de kredietfaciliteit, zoals beschreven in de waarderinggrondslagen financiële instrumenten, niet benut. Er is dan ook geen aanleiding te veronderstellen dat er een aanvullende financieringsbehoefte zal ontstaan.

RISICOMANAGEMENT / INTERNE BEHEERSING

Projecten(bureau)

De toenemende groei van de projecten/programma's waar de Unie werkzaamheden voor uitvoert is een punt van aandacht. Iedere nieuwe samenwerking vereist maatwerk in afspraken en waarbij veel aandacht is voor het goed afhechten van eventuele juridische en financiële risico's. Het projectenbureau deelt de verschillen vormen van samenwerking op in 3 categorieën zijnde:

- Aparte entiteiten. Bijvoorbeeld de administratie voeren van de VWvW.
- Financieringsprojecten. Zijnde de projecten waar de Unie alleen een kassiersrol in vervuld. Deze zijn voor rekening en risico van derden. Financieringsprojecten zijn dan ook resultaatneutraal en staan alleen op de balans van de Unie.
- Penvoerder. Dit betreft de projecten die onder de Unie vlag worden uitgevoerd. De Unie is hierin verantwoordelijk en aansprakelijk voor de resultaten en bijbehorende financiën. Financiën verlopen dan ook via het resultaat van de Unie.

Ieder genoemde categorie vereist zijn specifieke aandacht en daaruit volgende afspraken. Op basis hiervan zijn een aantal standaard dienstverleningsovereenkomsten (DVO) opgesteld. Nieuwe samenwerkingen worden nu ook op voorhand beoordeeld door het projectenbureau en vastgelegd in een dienstverleningsovereenkomst. Reeds bestaande samenwerkingen worden nu stuk voor stuk geanalyseerd waaruit een voorstel volgt voor een DVO.

Het penvoederschap en de snelle groei van de diverse projecten bij de Unie heeft in 2020 ook enkele aandachtspunten bloot gelegd. Op grond hiervan is in 2021 afscheid genomen van de inhuur constructie via payroll. Medewerkers die hiervoor in aanmerking komen, worden nu middels een projectovereenkomst bij de Unie aangesteld. De looptijd en risico's worden direct verbonden aan de externe subsidies.

Facilitair

Het uniepand kende in 2021 een ongekeerde leegstand door het thuiswerken. Desondanks was 90% verhuurd of in eigen gebruik. Deels van het gehuurde is in kind toegekend aan de diverse samenwerkingsverbanden (oa de programma's Blue Deal en Aquathermie). De daadwerkelijke 10% leegstand is sinds 2020 door diverse verhuizingen nu geconcentreerd op korte vleugel van de 2^e etage. Deze vleugel staat uit bij een verhuurmakelaar. Helaas is er door Corona maar weinig vraag op de huurmarkt.

Overig

Er zijn verder geen bijzondere risico's die een belemmering zouden kunnen vormen voor het functioneren van de Unie van Waterschappen op korte en lange termijn. Tot slot kan worden gemeld dat zich in het verslagjaar geen bijzonder risico's en onzekerheden hebben voorgedaan.

Ondertekening

Opgemaakt te Den Haag, 10 maart 2022

Algemeen directeur

Penningmeester

drs. J.M.C. Smallenbroek

mr. drs. A.J.G. Poppelaars

JAARCIJFERS

FINANCIËLE POSITIE

Ontwikkeling werkkapitaal (bedragen in €)	31-12-2021	31-12-2020	Mutatie	
Middelen op lange termijn	8.050.899	7.246.449	804.449	11,1%
Eigen vermogen	3.134.712	1.993.365	1.141.347	57,3%
Voorzieningen	105.573	201.939	-96.366	-47,7%
Langlopende schulden	4.810.614	5.051.145	-240.531	-4,8%
Vastgelegd op lange termijn	9.880.023	9.477.381	402.642	4,2%
Vaste activa	9.880.023	9.477.381	402.642	4,2%
Netto werkkapitaal	-1.829.124	-2.230.932	401.808	-18,0%
Middelen op korte termijn	18.601.495	10.293.382	8.308.113	80,7%
Schulden in verband met financieringsprojecten	11.678.861	1.923.400	9.755.461	507,2%
Schulden aan leveranciers	1.329.218	1.673.968	-344.750	-20,6%
Schulden inzake belastingen, premies sv en pensioenen	799.441	530.995	268.446	50,6%
Overige schulden en overlopende passiva	4.793.976	6.165.019	-1.371.043	-22,2%
Beschikbaar	16.772.371	8.062.450	8.709.921	108,0%
Aangewend voor	16.772.371	8.062.446	8.709.924	108,0%
Vorderingen	793.665	898.895	-105.230	-11,7%
Liquide middelen	15.978.706	7.163.551	8.815.155	123,1%

BALANS VOOR RESULTAATBESTEMMING

Activa (bedragen in €)	31-12-2021	31-12-2020
<i>Vaste activa:</i>		
Materiële vaste activa	9.880.023	9.477.381
Gebouwen	9.600.000	9.196.797
Inventaris	159.938	130.772
Hardware	76.285	99.496
Verbouwingen	43.800	50.317
<i>Vlottende activa:</i>		
Vlottende activa	16.772.371	8.062.446
Vorderingen	489.367	233.101
Overige vorderingen en overlopende activa	304.298	665.795
Liquide middelen	15.978.706	7.163.551
Totaal activa	26.652.394	17.539.828
Passiva (bedragen in €)	31-12-2021	31-12-2020
Eigen Vermogen	3.134.712	1.993.367
Overige reserve	326.387	288.450
Bestemmingsreserves	1.666.981	1.489.101
Exploitatiesaldo	1.141.344	215.815
Voorzieningen	105.573	201.939
Pensioenen	0	0
Personele verplichtingen	105.573	201.939
Langlopende schulden	4.810.614	5.051.145
Langlopende geldlening	4.810.614	5.051.145
Kortlopende schulden	18.601.495	10.293.379
Financieringsprojecten	11.678.861	1.923.400
Crediteuren	1.329.218	1.673.968
Belastingen, premies sociale verzekeringen	799.441	530.995
Overige schulden en overlopende passiva	4.793.976	6.165.016
Totaal passiva	26.652.394	17.539.828

STAAT VAN BATEN EN LASTEN

Staat van baten en lasten (bedragen in €)	realisatie 2021	begroting 2021	realisatie 2020
Opbrengsten exploitatie	18.194.371	10.967.900	19.441.246
Contributies	10.387.890	10.387.900	10.194.200
Opbrengsten dienstverlening: Tijdschrift Waterschap	129.990	130.000	119.994
Overige opbrengsten	453.799	450.000	621.644
Inkomsten projecten	7.222.693	0	8.505.408
Totaal baten	18.194.371	10.967.900	19.441.246
Exploitatielasten	8.242.340	8.564.500	8.639.427
Afschrijvingslasten	209.343	199.000	227.465
Personeelslasten	6.790.591	7.043.700	7.008.003
Huisvestingslasten	288.713	359.700	303.698
Kantoor Brussel	45.220	40.000	66.860
Algemene lasten	623.565	517.500	663.054
Financiële baten en lasten	143.538	152.000	147.719
Kosten diensten en producten	141.370	252.600	222.627
Programma uitgaven	8.812.216	1.600.900	10.043.207
Account BJZ	5.524	27.000	21.455
Programma Innovatie Duurzaamheid en Internationaal	558.099	515.200	489.070
Programma Moderne Overheid	438.088	510.000	457.685
Programma Vereniging en Communicatie	374.862	387.700	370.026
Programma Waterbeleid	142.445	161.000	163.395
Uitgaven projecten	7.293.199	0	8.541.577
Overige beleidsuitgaven	515.916	802.500	542.797
Directie- en bestuursuitgaven	13.904	175.000	198.502
Bijdragen/contributies aan derden	193.237	190.500	176.600
Nieuw Beleid	308.774	407.000	167.696
Onvoorzien organisatie	0	30.000	0
Totaal lasten	17.053.026	10.967.900	19.225.431
Bijzondere baten en lasten	517.445	0	0
Bijzondere baten	517.445	0	0
Bijzondere lasten	0	0	0
Resultaat voor bestemming	1.141.344	0	215.815

VOORSTEL RESULTAAT BESTEMMING

Het resultaat voor resultaatbestemming bedraagt 1.141.344. Op grond van aankomende ontwikkelingen en eerder gemaakte afspraken in de LV van oktober 2021 wordt voorgesteld om diverse dotaties aan bestemmingsreserves te doen. Door de taxatie van het pand dient een deel van de eerder genomen waardevermindering teruggenomen. Net als in 2019 is het voorstel deze toe te voegen aan de egalisatiereserve herwaardering pand. De overige voorstellen hebben betrekking op het resultaat uit de exploitatiekosten. Het betreft een dotatie van € 300.000 aan de upgrade van het pand ten behoeve van komende verduurzamingsinvesteringen en acute problematiek met de buitengeven van het pand. Ter dekking van toekomstige risico's, die samenhangen met het indienst nemen van tijdelijk personeel tbv diverse projecten is in de LV van oktober besloten hiervoor een reserve te creëren. De bijbehorende dotatie bedraagt voor 2021 € 50.000. Naar aanleiding van de wateroverlast in Limburg in de zomer van 2021 is een beleidstafel wateroverlast en hoogwater ingericht, die lering gaat trekken uit wat er in Limburg is gebeurd en met adviezen komt die voor heel Nederland betekenis hebben. De Unie is actief betrokken bij deze beleidstafel en zal in 2022 met name rond het spoor 'bewustwording' de adviezen in concrete acties gaan omzetten. Om deze reden wordt voorgesteld om een bestemmingsreserve van € 75.000 te vormen. De laatste dotatie aan de Aanpassing Belastingstelsel is om in 2022 en verder om voldoende capaciteit te kunnen inzetten.

Het resterende resultaat van € 123.899 zal toegevoegd worden aan de algemene reserve.

Resultaatbestemming (bedragen in €)	realisatie 2021	begroting 2021	realisatie 2020
Voorgestelde onttrekkingen bestemmingsreserves	0	0	0
Bestemmingsreserve informatisering/automatisering	0	0	0
Bestemmingsreserve upgrade pand	0	0	0
Voorgestelde dotaties bestemmingsreserves	1.017.445	0	177.880
Bestemmingsreserve upgrade pand	300.000	0	0
Bestemmingsreserve risico's tijdelijk personeel	50.000	0	0
Bestemmingsreserve Beleidstafel Wateroverlast	75.000	0	0
Bestemmingsreserve Aanpassing Belastingstelsel	75.000	0	77.880
Bestemmingsreserve Innovatie Waterketen	0	0	100.000
Egalisatiereserver herwaardering pand	517.445	0	0
Resultaat voor resultaatbestemming	1.141.344	0	215.816
Resultaat na resultaatbestemming	123.899	0	37.936

KASSTROOMOVERZICHT

Kasstroomoverzicht (bedragen in €)	realisatie 2021	realisatie 2020
Resultaat voor financiële baten en lasten	1.284.888	363.535
Afschrijvingen en mutaties voorzieningen	-404.468	302.269
Afschrijvingen op materiële vaste activa	209.343	227.465
Terugneming waardeverlies materiële vaste activa	-517.445	0
Onttrekking voorzieningen	-107.706	-12.939
Dotatie/vrijval voorzieningen	11.340	87.743
Veranderingen in het werkkapitaal	8.413.345	2.642.773
Vorderingen	105.230	139.506
Kortlopende schulden	8.308.114	2.503.267
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	9.293.764	3.308.576
Ontvangen en betaalde rente	-143.539	-147.725
Ontvangen rente	0	47
Betaalde rente	-143.539	-147.772
Kasstroom uit operationele activiteiten	9.150.225	3.160.851
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-94.539	-95.082
Investerings in materiële vaste activa	-94.539	-95.082
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	-240.531	-240.530
Aflossing langlopende schulden	-240.531	-240.530
Toename geldmiddelen	8.815.155	2.825.240
Geldmiddelen per 1 januari	7.163.551	4.338.311
Geldmiddelen per 31 december	15.978.706	7.163.551
Toename geldmiddelen	8.815.155	2.825.240

De toename van de geldmiddelen is vrijwel volledig toe te wijzen aan de vooruit ontvangen subsidie bedragen, welke in de jaarrekening gepresenteerd staan onder de kortlopende schulden.

TOELICHTING OP DE JAARCIJFERS

ALGEMENE TOELICHTING

De Unie van Waterschappen is de vereniging van de Nederlandse waterschappen. Waterschappen zijn verantwoordelijk voor het beheer van waterkeringen, het regionale waterbeheer en het zuiveren van afvalwater. In totaal zijn er 21 waterschappen in Nederland.

De Unie van Waterschappen vertegenwoordigt de waterschappen in het nationale en internationale speelveld, behartigt de belangen van de waterschappen en stimuleert kennisuitwisseling en samenwerking.

Unie van Waterschappen is feitelijk en statutair gevestigd op Koningskade 40, 2596 AA te Den Haag, en is ingeschreven bij het handelsregister onder nummer 40407706.

Voor de uitvoering van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen in de (semi)publieke sector (WNT) heeft de Unie zich gehouden aan de beleidsregel toepassing WNT en deze als normenkader bij het opmaken van deze jaarrekening gehanteerd.

Schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de leiding van Unie van Waterschappen zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

Verbonden partijen

Als verbonden partij worden alle rechtspersonen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Ook de statutaire directieleden, andere sleutelfunctionarissen in het management van of de moedermaatschappij van Unie van Waterschappen en nauwe verwanten zijn verbonden partijen. Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de

omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

ALGEMENE GRONDSLAGEN

Deze jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Richtlijn voor de jaarverslaggeving 640 Organisaties zonder winststreven. De jaarrekening is opgesteld in Euro (€).

Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs.

Vergelijkende cijfers

De vergelijkende cijfers van het voorgaande boekjaar zijn, waar nodig, slechts qua rubricering voor vergelijkingsdoeleinden aangepast.

Operationele leasing

Bij de leasecontracten ligt een groot deel van de voor- en nadelen, die aan de eigendom verbonden zijn, niet bij de Unie. Deze leasecontracten worden verantwoord als operationele leasing. Leasebetalingen worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de winst-en-verliesrekening over de looptijd van het contract.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur. Op terreinen wordt niet afgeschreven. Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht. Voor de vaststelling of voor een materieel vast actief sprake is van een bijzondere waardevermindering wordt verwezen naar betreffende paragraaf.

Overige vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur en bijzondere waardeverminderingen. Eventuele subsidies op investeringen worden in mindering

gebracht op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben.

De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele restwaarde. Onderhoudskosten worden als last in de staat van baten en lasten verwerkt in het jaar waarop ze betrekking hebben. Er wordt afgeschreven van het moment van ingebruikneming.

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

De Unie beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld.

Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzonder-waardeverminderingsverlies wordt direct als last verwerkt in de winst-en-verliesrekening onder gelijktijdige verlaging van de boekwaarde van het betreffende actief.

Indien wordt vastgesteld dat een bijzondere waardevermindering die in het verleden verantwoord is, niet meer bestaat of is afgenomen, dan wordt de toegenomen boekwaarde van de desbetreffende activa niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn indien geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn verantwoord.

Vorderingen

De vorderingen worden bij eerst verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vordering. De vorderingen hebben een looptijd van maximaal één jaar.

Liquide middelen

De liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde en staan, voor zover niet anders vermeld, ter vrije beschikking.

Bestemmingsreserves

De bestemmingsreserves bestaan uit het deel van het eigen vermogen dat het bestuur van de vereniging heeft afgezonderd, omdat daaraan een beperktere bestedingsmogelijkheid is gegeven dan gezien haar doelstelling zou zijn toegestaan. In 2019 stond er, als onderdeel van het eigen vermogen, het bestemmingsfonds Blue Deal vermeld. Dit was abusievelijk als een bestemmingsfonds geformuleerd, terwijl bedoeld was dat dit een bestemmingsreserve had moeten zijn. In de jaarrekening van 2020 heeft fouterstel hierop plaats gevonden.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. Wanneer verplichtingen naar verwachting door een derde zullen worden vergoed, wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen indien het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting.

De voor het personeel geldende pensioenregelingen worden gefinancierd door afdrachten aan de pensioenuitvoerder. De verschuldigde premie wordt als last in de staat van baten en lasten verantwoord. Wanneer de reeds betaalde premiebedragen de verschuldigde premie overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als overlopend actief voor zover sprake zal zijn van de terugbetaling door het fonds of van verrekening met in de toekomst verschuldigde premies. Indien er, naast de verplichting voor periodieke pensioenpremies, een verplichting bestaat voor per balansdatum opgebouwde pensioenrechten (backserviceverplichtingen), wordt de verplichting in de balans opgenomen tegen de contante waarde.

Ultimo boekjaar waren er voor de vereniging geen pensioenvorderingen en geen verplichtingen naast de betalingen van de jaarlijks aan de pensioenuitvoerder verschuldigde premie. De dekkingsgraad van ABP per eind december 2020 was 97,8% ten opzichte van een vereiste van 128 %. ABP heeft per eind maart 2018 een herstelplan ingediend bij DNB (deze is gecontroleerd en goedgekeurd door DNB) en verwacht binnen 10 jaar vanaf eind 2017 de minimale dekkingsgraad van 128% te bereiken, zonder dat daar beleidsaanpassingen voor nodig zijn.

De voorziening jubilea wordt opgenomen tegen de contante waarde van de verwachte uitkeringen gedurende het dienstverband. Bij de berekening van de voorziening wordt onder meer rekening gehouden met verwachte salarisstijgingen en de blijfkans. Bij het contant maken is 4% als disconteringsvoet gehanteerd.

Langlopende schulden

Opgenomen leningen en schulden worden bij de eerste verwerking opgenomen tegen reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Daar waar geen sprake is van (dis)agio en transactiekosten, is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde. Schulden zijn gerangschikt onder de kortlopende schulden als deze binnen 12 maanden na balansdatum kunnen worden opgeëist en onder de langlopende schulden als dit niet het geval is.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde.

GRONDSLAGEN VOOR BEPALING VAN HET RESULTAAT

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en de kosten en andere lasten over het jaar. De opbrengsten op transacties worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd. De baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop deze betrekking hebben. Baten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd.

Exploitatiesubsidies worden ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht van het jaar ten laste waarvan de gesubsidieerde bestedingen komen of waarin de baten zijn gedeerd dan wel het exploitatietekort zich heeft voorgedaan. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Kostentoerekening

Aan de programma's worden de directe kosten toegerekend. Personele en overige exploitatiekosten worden niet aan de programma's toegerekend. Aan projecten worden personele kosten, zonder opslag voor overhead, zoveel mogelijk rechtstreeks toegerekend. Waar rechtstreekse toerekening niet mogelijk is, vindt toerekening plaats op basis van tijdverantwoording.

Financiële instrumenten en risicobeheersing marktrisico

De Unie is hoofdzakelijk actief binnen Nederland. Eventuele buitenlandse transacties worden hoofdzakelijk verricht in euro's en er worden geen posities in vreemde valuta aangehouden. Hiermee is valutarisico beperkt. De Unie loopt een beperkt renterisico over de rentedragende vorderingen (banktegoeden) en langlopende hypotheeklening. Er worden geen financiële derivaten of renteswaps gecontracteerd om de risico's af te dekken. De Unie heeft geen significante concentraties van kredietrisico. Voor liquiditeitsrisico's is bij de NWB bank een kredietfaciliteit ad € 2.000.000 beschikbaar.

GRONDSLAGEN VOOR HET OPSTELLEN VAN HET KASSTROOMOVERZICHT

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen, met uitzondering van deposito's met een looptijd langer dan drie maanden. Kasstromen in vreemde valuta zijn omgerekend tegen een geschatte gemiddelde koers. Koersverschillen op geldmiddelen worden afzonderlijk in het kasstroomoverzicht getoond. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest, ontvangen dividenden en winstbelastingen zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Betaalde dividenden zijn opgenomen onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten. De verkrijgingsprijs van de verworven groepsmaatschappij is opgenomen onder de kasstroom uit investeringsactiviteiten, voor zover betaling in geld heeft plaatsgevonden. De geldmiddelen die in de verworven groepsmaatschappij aanwezig zijn, zijn op de aankoopprijs in mindering gebracht. Transacties waarbij geen instroom of uitstroom van kasmiddelen plaatsvindt, waaronder financiële leasing, zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen. De waarde van de gerelateerde activa en leaseverplichting zijn in de toelichting van balansposten verantwoord. De betaling van de leasetermijnen uit hoofde van het financiële leasingcontract zijn voor het gedeelte dat betrekking heeft op de aflossing als een uitgave uit financieringsactiviteiten aangemerkt en voor het gedeelte dat betrekking heeft op de interest als een uitgave uit operationele activiteiten.

Ten opzichte van de jaarrekening van 2019 heeft er in de opstelling van het kasstroomoverzicht een wijziging plaats gevonden. Deze wijziging heeft betrekking op de behandeling van de financieringsprojecten. In 2019 stonden deze onterecht als kasstroom uit financieringsactiviteiten. Dit jaar zijn deze onderdeel van de Veranderingen in het werkkapitaal en onderdeel van de kortlopende schulden. Daarnaast is er in het kasstroomoverzicht een verplicht subtotaal opgenomen die de kasstroom uit bedrijfsoperaties weergeeft.

TOELICHTING OP DE ONDERSCHIEDEN POSTEN VAN DE BALANS

VASTE ACTIVA

Materiële vaste activa

Het verloop van de materiële vaste activa kan als volgt worden weergegeven:

Verloopstaat materiële vaste activa	Boekwaarde 01-01-2021	Investerings 2021	Afschrijving 2021	Herwaardering 2021	Boekwaarde 31-12-2021
Gebouwen en terreinen	9.196.797	0	-114.241	517.445	9.600.000
Inventaris (inclusief kunst)	130.772	65.180	-36.014	0	159.938
Hardware	99.496	29.360	-52.570	0	76.285
Verbouwingen	50.317	0	-6.517	0	43.800
Totaal materiële vaste activa	9.477.382	94.539	-209.343	517.445	9.880.023

Er hebben zich dit jaar geen wijzigingen in de grondslagen voorgedaan. De afschrijvingstermijnen zijn eveneens niet gewijzigd en luiden als volgt:

Gebouwen: 50 jaar (2,00%)

Verbouwingen: 10 jaar (10,00%)

Inventaris: 7 jaar (14,29%)

Hard- en software: 3 jaar (33,33%)

Er heeft een taxatie per balansdatum plaatsgevonden om te bepalen wat een reële marktwaarde is. De marktwaarde van het pand is vastgesteld op € 9.600.000.

De taxatie van het pand is in de boekwaarde verwerkt door de verlaging van de eerder genomen waardevermindering. Het positieve resultaat is verantwoord als bijzondere bate en wordt via de voorgestelde resultaatbestemming gedoteerd aan de egalisatiereserve herwaardering pand.

Cumulatieve verloopstaat materiële vaste activa	Aanschaf waarde	Cumulatieve afschrijving	Waarde vermindering	Boekwaarde 31-12-2021
Gebouwen en terreinen	13.435.755	-2.555.114	-1.280.640	9.600.000
Inventaris (inclusief kunst)	1.333.622	-1.173.684	0	159.938
Hardware	558.182	-481.896	0	76.285
Verbouwingen	65.168	-21.369	0	43.799

VLOTTENDE ACTIVA

Vorderingen

Vorderingen per	31-12-2021	31-12-2020
Waterschappen	38.524	44.396
Derden	450.843	188.704
<i>Subtotaal</i>	<i>489.367</i>	<i>233.101</i>
Af: voorziening oninbaarheid	0	0
Totaal vorderingen	489.367	233.101

Van de totale openstaande vordering is € 440.649 niet ouder dan 30 dagen. Er zijn daarnaast geen indicaties voor oninbaarheid.

Overige vorderingen en overlopende activa

Overige vorderingen en overlopende activa per	31-12-2021	31-12-2020
Vooruitbetaalde en nog te ontvangen posten	302.862	641.004
Nog te factureren posten	0	0
Omzetbelasting	0	25.494
Variabele beloning conform CAO	1.436	-703
Totaal vorderingen en overlopende activa	304.298	665.795

Liquide middelen

Liquide middelen per	31-12-2021	31-12-2020
Nederlandse Waterschapsbank	15.974.010	6.401.661
ING	4.675	761.629
Kas	21	261
Totaal liquide middelen	15.978.706	7.163.551

De bestedingsruimte bij de NWB is in 2016 vergroot naar € 2.000.000. Onder de banktegoeden is een banktegoed met een saldo van € 4.802.665 (2020: € 4.803.000) bestemd voor het project Bluedeal.

EIGEN VERMOGEN

Het verloop van het eigen vermogen laat zich als volgt weergeven.

Verloopstaat eigen vermogen	Stand per		Mutaties af	Stand per
	1-1-2021	Mutaties bij		31-12-2021
Overige reserves	288.450	37.936	0	326.387
Overige reserves	288.450	37.936	0	326.387
Bestemmingsreserve	1.489.101	177.880	0	1.666.981
Upgrade gebouw	90.000	0	0	90.000
WGC gelden	77.855	0	0	77.855
Modernisering Waterschap	30.000	0	0	30.000
Investering climate adaptation	100.000	0	0	100.000
Digitalisering	60.000	0	0	60.000
Informatisering automatisering	0	0	0	0
Bluedeal	160.000	0	0	160.000
Bestemmingsreserve Aanpassing Belastingstelsel	0	77.880	0	77.880
Bestemmingsreserve Innovatie Waterketen	0	100.000	0	100.000
Egalisatiereserve herwaardering pand	971.246	0	0	971.246
Exploitatiesaldo	215.816	1.141.344	-215.816	1.141.344
Resultaat voorgaand boekjaar	215.816	0	-215.816	0
Resultaat huidig boekjaar	0	1.141.344	0	1.141.344
Totaal eigen vermogen	1.993.368	1.357.161	-215.816	3.134.712

De mutaties in het vermogen betreffen de verwerking van de resultaatsbestemming 2020 en een herbestemming van vermogen.

De overige reserves zijn vrij besteedbaar voor de organisatie.

BESTEMMINGSRESERVES

Voor alle bestemmingsreserves geldt dat het bestuur hierop een beperking heeft aangebracht.

Bestemmingsreserve upgrade gebouw

Deze reserve is gevormd voor toekomstige investeringen in verduurzaming van het pand.

Bestemmingsreserve WGC gelden

Deze reserve is gevormd in relatie tot de doelstellingen van de Water Governance Gelden.

Bestemmingsreserve Modernisering Waterschap

Deze reserve is gevormd als bijdrage in de digitalisering van het blad 'Het Waterschap'.

Bestemmingsreserve Investering climate adaption

Deze reserve is gevormd voor bijdrage aan Global Centre of excellence on Climate Adaptation.

Bestemmingsreserve Digitalisering

Deze reserve is gevormd voor sectorscan digitalisering (follow-up).

Bestemmingsreserve Blue Deal

Deze reserve is gevormd ter dekking van een eventueel te kort bij Blue Deal activiteiten die voor rekening en risico zijn van de Unie.

Bestemmingsreserve Aanpassing Belastingstelsel

Deze reserve is gevormd voor de aanpassing van het Belastingstelsel.

Bestemmingsreserve Innovatie Waterketen

Deze reserve is gevormd voor verdere innovatie in de Waterketen.

Egalisatiereserve herwaardering pand

Deze reserve is gevormd om mogelijke fluctuaties in de waardering van het pand op te vangen.

VOORZIENINGEN

Verloopstaat voorzieningen	Stand per 1-1-2021	Dotatie 2021	Onttrekking 2021	Vrijval 2021	Stand per 31-12-2021
Jubileum	91.939	11.340	0	0	103.279
Belasting België	110.000	0	-107.706	0	2.294
Totaal voorzieningen	201.939	11.340	-107.706	0	105.573

Voorziening jubileum

Dit betreft een voorziening voor mogelijke toekomstige jubileumuitkeringen. De jubileumvoorziening is gebaseerd op leeftijden en vertrekansen van de medewerkers. Het saldo is toereikend.

Voorziening Belasting België

Deze voorziening is in 2020 getroffen doordat uit onderzoek is gebleken er een correctie noodzakelijk was voor een medewerker werkzaam in België. Deze medewerker is zijn gehele werkzame periode bij de Unie verloond in het Nederlandse belastingstelsel, maar had gezien zijn woon- en werkplaats moeten verloond worden in het Belgische belastingstelsel. Gedurende 2021 zijn alle kosten die hieraan verbonden zijn van de voorziening onttrokken.

LANGLOPENDE SCHULDEN

Verloopstaat langlopende leningen	Stand per 1-1-2021	Opname 2021	Aflossing 2021	Stand per 31-12-2021
Nederlandse waterschapsbank N.V.	5.051.145	0	-240.531	4.810.614
Totaal langlopende schulden	5.051.145	0	-240.531	4.810.614

De lening o/g van € 6.013.269 is in 2017 aangegaan onder borgstelling van waterschappen. Het betreft een hypothecaire lening met gebouwen en terreinen als onderpand. De jaarlijkse aflossing bedraagt € 240.531 en is ingegaan op 2 mei 2018.

De overeengekomen rente ligt vast tot en met 2 mei 2042 en bedraagt 2,75% per jaar. In 2020 is niet extra afgelost of opgenomen.

KORTLOPENDE SCHULDEN

De kortlopende schulden bestaan uit een aantal afzonderlijke posten die hierna worden toegelicht.

Financieringsprojecten

Stand financieringsprojecten	Bestede kosten	Ontvangen termijnen	Vrijval	Stand per 31-12-2021
Bever- en Muskusrattenbestrijding	20.078.418	21.299.110		1.220.691
Stimuleringsbudget emissiebeperking glastuinbouw	1.799.250	1.801.250		2.000
Project SamenWAW	49.938	49.938		0
Circular Challenge	125.000	125.000		0
Gezamenlijke communicatie	1.501.030	1.551.202		50.172
DIWAnet	299.261	438.591		139.330
Kingfisher - WS DOD	104.865	104.865		0
Aanpassing belastingstelsel	348.589	348.589		0
Glami	371.353	382.159		10.806
Innovatieplatform Unie	50.000	50.000		0
Databeheer bedrijfsvergelijkingen	180.000	180.000		0
VROM DGM Klimaataakkoord	117.216	117.216		0
FUWATER	94.671	94.671		0
Bouwbestekken	238.962	238.962		0
EJWMA	63.801	81.229		17.428
XBRL-EMU	26.537	26.537		0
Regionale Uitvoeringsdiensten	26.691	26.691		0
Ziektekostenverzekering	78.430	78.430		0
Life Mica	39.905	20.894		-19.011
Omgevingswet 2019	605.559	652.398		46.839
Uitvoeringsgoets WDO	83.490	105.270		21.780
Robuust Plan Slibeindverwerking	15.561	525.000		509.439
Strategische samenwerking Netbeheerder en WS		85.716		85.716
LVO Landelijke Voorziening Overstromingsrisico's		44.628		44.628
Indicatoren en monitoring biodiversiteit		53.719		53.719
Subsidie Omgevingswet 2022	690.398	4.500.000		3.809.602
Bijdrage VWS bemonsteren COVID 19	13.964.279	19.650.000		5.685.721
Totaal financieringsprojecten	40.953.205	52.632.065		11.678.861

De zogenaamde financieringsprojecten zijn of worden gefinancierd door derden met een specifiek doel waarbij de middelen bij de Unie worden beheerd. De projecten hebben niet de vorm van een subsidie of extern project en er ligt dan ook geen beschikking aan ten grondslag met daaruit voortvloeiende eisen en verplichtingen. Het risico dat er een eventuele overschrijding ten laste van de Unie komt is nihil, de Unie functioneert als kassier.

Het zijn over het algemeen bestaande en langlopende projecten. In 2020 is een analyse gemaakt van een aantal projecten waar al jaren geen mutaties op hebben plaats gevonden. Er is besloten om deze projecten vrij te laten vallen. Gedurende 2021 zijn er nieuwe financieringsprojecten bijgekomen, zoals de Omgevingswet en de bemonstering van Covid.

Crediteuren

Crediteuren per	31-12-2021	31-12-2020
Derden	763.169	1.399.010
Waterschappen	566.049	274.958
Totaal crediteuren	1.329.218	1.673.968

Belastingen, premies sociale verzekeringen en pensioenen

Belastingen, premies sociale verzekeringen en pensioenen per	31-12-2021	31-12-2020
Loonheffing	502.990	425.588
Pensioenpremies	133.733	105.407
Omzetbelasting	162.718	
Totaal belastingen, premies sociale verzekeringen en pensioenen	799.441	530.995

Overige schulden en overlopende passiva

Overige schulden en overlopende passiva per	31-12-2021	31-12-2020
Nog te betalen kosten	776.681	890.984
Vooruitgefactureerde of vooruitontvangen bedragen	17.675	17.600
Nog te besteden subsidies of projectgelden	3.646.120	5.016.434
Reservering vakantiedagen	353.499	240.001
Totaal overige schulden en overlopende passiva	4.793.976	6.165.019

De nog te betalen kosten bestaan uit de aflossingsverplichting van de langlopende lening NWB en aangegane verplichtingen waarvoor nog een factuur moet worden ontvangen. Het bedrag ligt redelijk in lijn met voorgaand jaar.

De vooruitgefactureerde of vooruitontvangen bedragen betreffen hoofzakelijk huuropbrengsten.

De reservering vakantiedagen is aanzienlijk toegenomen ten opzichte van voorgaand jaar. Dit komt doordat we ook een verplichting hebben opgenomen voor de aangekochte, maar nog niet opgemaakte, IKB uren.

De nog te besteden subsidies of projectgelden bestaan grotendeels uit subsidievoorschotten, waar nog geen gedane uitgaven tegenover staan.

De subsidies worden in alle gevallen gefinancierd door overheidsorganisaties (centraal en decentraal) en koepelorganisaties. De daaraan gestelde voorwaarden zijn veelal inhoudelijk van aard en houden in dat er doorgaans 13 weken na afloop een inhoudelijke rapportage en verantwoording dient te worden gedaan, waarna de subsidie wordt vastgesteld. Zie ook overzicht projectuitgaven en -inkomsten.

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN ACTIVA EN VERPLICHTINGEN

Niet in balans opgenomen verplichtingen	Kortlopend (< 1 jaar)	Langlopend (1 tot 5 jaar)	Totaal per 31-12-2021
Leaseauto	6.634	9.951	16.584
Kopieerapparatuur	22.384	4.618	27.002
Hardware	41.576	0	41.576
Totaal niet in balans opgenomen verplichtingen			85.162

TOELICHTING OP DE ONDERSCHIEDEN POSTEN VAN DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

BATEN

Baten	realisatie 2021	begroting 2021	realisatie 2020
Contributies	10.387.890	10.387.900	10.194.200
Opbrengsten dienstverlening: Tijdschrift Waterschap	129.990	130.000	119.994
Overige opbrengsten	453.799	450.000	621.644
Inkomsten projecten	7.222.693	0	8.505.408
Totaal opbrengsten	18.194.371	10.967.900	19.441.246

De stijging in opbrengsten is primair toe te schrijven aan de verwerking van de inkomsten van projecten. Zie hiervoor paragraaf projectuitgaven en -inkomsten. Dat buiten beschouwing latende, liggen de opbrengsten vrijwel gelijk aan de begroting.

LASTEN

Lasten	realisatie 2021	begroting 2021	realisatie 2020
Exploitatielasten	8.242.340	8.564.500	8.639.427
Programma uitgaven	8.812.216	1.600.900	10.043.207
Overige beleidsuitgaven	515.916	802.500	542.797
Subtotaal lasten reguliere bedrijfsvoering	17.570.471	10.967.900	19.225.431
Bijzondere baten en lasten	517.445	0	0
Totaal lasten	17.053.026	10.967.900	19.225.431

Exploitatielasten

Exploitatielasten	realisatie 2021	begroting 2021	realisatie 2020
Afschrijvingslasten	209.343	199.000	227.465
Personeelslasten	6.790.591	7.043.700	7.008.003
Huisvestingslasten	288.713	359.700	303.698
Kantoor Brussel	45.220	40.000	66.860
Algemene lasten	623.565	517.500	663.054
Financiële baten en lasten	143.538	152.000	147.719
Kosten diensten en producten	141.370	252.600	222.627
Totaal exploitatielasten	8.242.340	8.564.500	8.639.427

De exploitatielasten liggen € 322.160 lager dan begroot. Deze onderbesteding wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door een lagere personeelslasten. Onder andere door vertrek van directie, het achterblijven van opleidingen en reis- & verblijfkosten als gevolg van corona. De lagere huisvestingslasten worden veroorzaakt door lagere schoonmaakkosten ivm mindere kantoor bezetting. Om diezelfde reden is minder gebruik gemaakt van de kantine en is er een onderbesteding te zien bij kosten diensten en producten.

Personeelslasten

De personeelslasten zijn onder te verdelen in onderstaande posten.

Personeel	realisatie 2021	begroting 2021	realisatie 2020
Lonen en salarissen	8.042.507	6.725.000	6.531.375
Externe inzet	488.304	339.900	800.391
Doorbelaste salariskosten	-2.162.859	-511.200	-914.475
Overige personeelskosten	422.639	490.000	590.712
Totaal personeelslasten	6.790.591	7.043.700	7.008.003

De totale personeelslasten zijn € 253.109 lager dan begroot. Dat de lonen en salarissen (vaste personeel) veel hoger liggen, hangt samen met de mensen die op projectbasis in dienst zijn bij de Unie, waarbij de grootste het HWBP is. Daarmee hangt ook de post Doorbelaste salariskosten samen.

Het gemiddelde aantal fte bedraagt in 2020 65,6. (In 2019: 69,6)

Programma uitgaven

Per programma luiden de uitgaven als volgt.

	realisatie 2021	begroting 2021	realisatie 2020
Programma uitgaven			
Account BJZ	5.524	27.000	21.455
Programma Innovatie Duurzaamheid en Internationaal	558.099	515.200	489.070
Programma Moderne Overheid	438.088	510.000	457.685
Programma Vereniging en Communicatie	374.862	387.700	370.026
Programma Waterbeleid	142.445	161.000	163.395
Uitgaven projecten	7.293.199	0	8.541.577
Totaal programma uitgaven	8.812.216	1.600.900	10.043.207

De programma uitgaven liggen € 7.211.316 hoger dan begroot, dit wordt veroorzaakt door de projectuitgaven waar tegenover een opbrengst staat. Zie volgende paragraaf. Exclusief de projectuitgaven liggen de programma uitgaven €81.883 (5%) lager dan begroot. In het hoofdstuk Resultaten per programma is een toelichting gegeven op de besteding van de middelen.

Projectuitgaven en -inkomsten

In toenemende mate treedt Unie op als partij in diverse (gesubsidieerde) projecten en of samenwerkingen. Zowel in uitvoerende, dienstverlenende als penvoerende rol. Deze projecten dragen een – weliswaar beperkt – risico met zich mee op bijvoorbeeld een overschrijding die voor rekening van de Unie komt of het niet voldoen aan gestelde (verantwoordings)eisen.

De verantwoording van deze projecten is als volgt. Zodra een deel van het toegekende bedrag wordt ontvangen wordt dit als bate verantwoord. De kosten die voor het project worden gemaakt worden in lastensfeer verantwoord. Per jaareinde wordt een eventueel saldo overgeboekt naar de balans (zie vooruitontvangen bedragen). Dit betekent dat kosten en opbrengsten over een jaar genomen vrijwel gelijk zijn, zoals te zien in onderstaande tabel. Hier wordt uitsluitend een financiële positie verantwoord en het zegt niet vanzelfsprekend iets over de inhoudelijke voortgang van een project. Daarvoor is veelal in de beschikking opgenomen dat ofwel jaarlijks ofwel bij afronding en (eind)verantwoording tevens een accountantsverklaring moet worden overlegd.

Projectuitgaven en -inkomsten	Toekenning	Loopt tot	Besteding in 2021	Besteed t/m 31-12-2021
Waterbeheer en Regionale Energiestrategieën (WaRES)	1.197.000	1-7-2022	265.611	980.339
Interbestuurlijk programma (IBP)	2.948.000	1-4-2022	759.199	2.383.552
Aquathermie	1.275.000	1-1-2022	370.550	1.130.029
Klimaatneutraal opdrachtgeverschap (KCO)	200.000	1-1-2023	112.741	737.741
Vitaal Platteland	777.090	1-1-2022	214.694	763.871
Regionale Energie Strategieën (RES)	9.061.200	1-1-2023	4.234.120	7.935.102
Omgevingswet	500.000	1-1-2022	372.904	372.904
Covid-Metingen	134.507	1-1-2022	144.038	144.038
Afgeronde projecten en subsidies	625.000	<31-12-2021		625.000
Totaal projectuitgaven en -inkomsten			6.473.856	15.072.576
Bluedeal programmabureau en Roemenië		1-1-2022	819.343	
Bluedeal Projecten	9.440.000	1-1-2022	1.373.001	6.706.053

De subsidiebatens zijn ontvangen vanuit (semi) overheden. Alle subsidies worden als incidenteel beschouwd, omdat de maximale looptijd hooguit 3 jaar is.

In beginsel is voor alle projecten sprake van 100% subsidiëring van gemaakte kosten. Uitzondering hierop is het project Blue Deal, waarvan de verdeling ongeveer 50%-50% is tussen de waterschappen en Rijksoverheid. Voor alle projecten moet de subsidie worden afgerekend.

OVERIGE BELEIDSUITGAVEN

Overige beleidsuitgaven	realisatie 2021	begroting 2021	realisatie 2020
Directie- en bestuursuitgaven	13.904	175.000	198.502
Bijdragen/contributies aan derden	193.237	190.500	176.600
Nieuw Beleid	308.774	407.000	167.696
Onvoorzien organisatie	0	30.000	0
Totaal overige beleidsuitgaven	515.916	802.500	542.797

Op de overige beleidsuitgaven is een onderbesteding van € 286.584.

BIJZONDERE BATEN EN LASTEN

	realisatie 2021	begroting 2021	realisatie 2020
Bijzondere baten en lasten			
Bijzondere baten	517.445	0	0
Bijzondere lasten	0	0	0
Totaal bijzondere baten en lasten	517.445	0	0

De bijzondere baten en lasten omvatten uitsluiten de terugneming van een eerder genomen waardevermindering als gevolg van de taxatie van het pand.

WET NORMERING BEZOLDIGING TOPFUNCTIONARISSEN (SEMI)PUBLIEKE SECTOR

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1.a Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris

Gegevens 2021 (Bedragen in €)	M. Smallenbroek	C. Peters
Functiegegevens	Algemeen directeur	Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01/01-31/12	01/01-31/01
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking	ja	ja

Bezoldiging

Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	147.139	16.881
Beloningen betaalbaar op termijn	22.409	1.811
<i>Subtotaal</i>	<i>169.548</i>	<i>18.692</i>

Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	209.000	17.751
---	---------	--------

-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	0	0
Bezoldiging	169.548	18.692

Bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	942
	n.v.t.	*1
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.

*1

Overschrijding heeft als grondslag de opgebouwde vakantiedagen uit 2020. In 2020 was nog voldoende ruimte tussen de bezoldiging en het Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum. Daarmee is de overschrijding toegestaan.

Gegevens 2020

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1.a Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris

Gegevens 2020 (Bedragen in €)	M. Smallenbroek	C. Peters
Functiegegevens	Algemeen directeur	Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01/06-31/12	01/01-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	82.389	127.288
Beloningen betaalbaar op termijn	12.160	20.626
<i>Subtotaal</i>	<i>94.550</i>	<i>147.913</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	117.525	201.000
bedrag	0	0
Bezoldiging	94.550	147.913
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.

1d. Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 1.700 of minder	
Naam	Functie
R.A.M. van der Sande	Voorzitter
A.J.G. Poppelaars	Penningmeester
S. Mager	Bestuurder
H.T.M. Pieper	Bestuurder
D. Schoonman	Bestuurder
H.C. Klaver	Bestuurder
L. Kroon	Bestuurder

Tabellen 1b, 1c, 1e, 1f, 1g en 2: deze categorieën waren over 2021 niet van toepassing.

Tabel 3: Naast de hierboven genoemde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2021 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan de algemene ledenvergadering van Vereniging Unie van Waterschappen

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2021

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2021 van Vereniging Unie van Waterschappen te 's-Gravenhage gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Vereniging Unie van Waterschappen per 31 december 2021 en van het resultaat over 2021 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven en de bepalingen van en krachtens de Wet normering topinkomens (WNT).

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2021;
- de staat van baten en lasten over 2021; en
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en de Regeling Controleprotocol WNT 2021 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Vereniging Unie van Waterschappen zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met de Regeling Controleprotocol WNT 2021 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

De jaarstukken omvatten andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij,

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag in overeenstemming met Richtlijn 640 Organisaties zonder Winststreven van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de vereniging in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de vereniging te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de vereniging haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, de Regeling Controleprotocol WNT, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de vereniging haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een vereniging haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Rijswijk, 17 maart 2022
Publiek Belang Accountants B.V.

Was getekend: drs. R.D.H. Killeen RA MGA